

కార్మిక కలహం

సి. ఐ. టి. యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ మాసపత్రిక

సంపుటి 11 ,

డిశంబరు 1985

వెల: రు. 1-00

సంచిక 12

దేశమంటే మట్టికాదోయ్ దేశమంటే మనుషులోయ్

ఆధునిక ఆంధ్రసాహిత్య జనకుడు గురజాడ అప్పారావుగారు ఈ సత్యాన్ని ఆదిలోనే చాటారు. ఇది ఇవాల ఉదాహరించని ఆధునిక సాహితీపరుడు ఎవరూ ఉండరు. అయితే, "మనుషులంటే ఎవ్వరోయ్?" అని ప్రశ్నించుకొనే వాళ్ళెందరు. "పురుషులందరొకటి పుణ్యులు వేరయ్యా?" అన్నారు వేమనగారు.

మంచి మనుషులు. చెడ్డమనుషులు ఉన్నట్టే పెద్దమనుషులూ ఉంటారు. అదృష్టరేఖకు ఎగువనున్న వాళ్ళంతా పెద్ద మనుషుల క్రిందలెక్క. దారిద్ర్యరేఖకు దిగువనున్న వాళ్ళంతా మట్టిమనుషుల కిందజమ. అయితే, అదృష్టరేఖనుగానీ, దారిద్ర్యరేఖనుగానీ గీసేవాళ్ళు అధికారంలో ఉండే వర్గాలే అన్నది మనుషులే గుర్తించి మనుషులకు చాటుతారు. తోటివాళ్ళ కష్టసుఖాలను పంచుకొంటారు. సమానత్వం సాధించడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఈ అభ్యుదయ దృక్పథం అందరికీ వెన్నతో పెట్టిన విద్యకాదు.

పెట్టుబడిదారీ విధానం శ్రామికుల అనైక్యతను ఆధారంచేసుకొని బతుక్కొస్తున్నది. ఒక వర్గం దోచుకొంటుంది. మరో వర్గం దోపిడిచేయబడుతుంది. దోపిడిచేసేవర్గంలో - దోపిడి చేసేమేరకు ఐకమత్యం ఉంటుంది. లాభాల దగ్గర పోటీ ఉంటుంది మళ్ళా" అని భరద్వాజ స్పష్టంగా విశ్లేషణచేయగలిగాడంటే దానికి శాస్త్రీయ సామ్యవాదచింతనే కారణం.

"పెట్టుబడిదారుడు తన లాభాలు ఇబ్బడి ముబ్బడి కావడంకోసం చూస్తాడు. ఈ పని

నజావుగా జరగడానికి వారికి కారు చౌకగా మానవశ్రమ లభించాలి. ఈ శ్రమలభించాలంటే పనిచేసేవారు పశువుల దశనుదాటి పైకిరాకూడదు. వారు ఆజ్ఞానంలోవుండాలి. వారు పురుగుల్లాగానే వుండాలి. ఏమాత్రం చైతన్యం కనిపించినా చిదిమి పారేస్తారు. ఇది చారిత్రక సత్యం. రాచరికాలు వున్న రోజులలోను, నియంతలు పాలించిన కాలంలోను, ఓట్లద్వారా ఎన్నికైన వారు అధికారంలో వున్న కాలంలోను ఇదేతంతు. ఒక పోరాటం. ఒక సంఘర్షణ నిరంతరం సాగుతునే ఉంటుంది. ఇది వున్నవాడికి లేనివాడికి మధ్యజరిగే సంఘర్షణ.

లాటరీటిక్కెట్లు అమ్మేవాళ్ళు, ద ప్రర్లలో వున్న బాబులకు "చాయ్" నీళ్ళు సప్లయిచేసే వాళ్ళు. కచేరీలలో పనిచేసే వాళ్ళకు తోపుడు బళ్ళలో బోజనం తీసుకువెళ్ళే వాళ్ళు, వీధుల్లో రంగుసుద్దలతో బొమ్మలుచేసేవాళ్ళు బాయిలర్లకు బొగ్గువుండలుచేసి అమ్మేవాళ్ళు ఫౌంటెన్ పెన్నులు మరమ్మత్తు చేసేవాళ్ళు ఎన్నెన్నో కొత్తవృత్తులను చేపట్టిన వాళ్ళు బస్తీలలో కనబడుతారు. తాళాలు బాగుచేసే వాళ్ళు, గొడుగుల మరమ్మత్తు చేసేవాళ్ళు సైకిళ్ళు రిపేరు చేసేవాళ్ళు, కత్తులు సాన పట్టేవాళ్ళు ఎందరో జీవనసమరం రోజూ చేస్తున్న వాళ్ళే

బతికిచెడ్డ వాళ్ళు. చెడ్డగా బతకలేని వాళ్ళు, మోతుబరుల మోచెతికింద నీళ్ళు తాగడానికి సుతరాంశుష్టంలేనివాళ్ళు, కాయ కష్టం చేసి కడుపు సగం సగంగానైనా నింపుకోదలచినవాళ్ళు చిన్న బస్తీలోనైనా,

పెద్ద పల్లెటూళ్ళోనైనా కనబడతారు. ఇక పట్టణాలలో, మహానగరాలలో సరేసరి, వీళ్ళంతా దారిద్ర్యరేఖకు చాలా దిగువన ఉన్న వాళ్ళే. అయితే, వీళ్ళు కూటికి పేదలు కావచ్చును గానీ గుణానికి పేదలుకారు. ఒళ్ళుదాచుకోకుండా పనిచేసే శ్రమజీవులు.

ఈ ఆదోజగత్సహోదరులందరికీ పీడకలలాంటి ఒకగతం, ప్రత్యక్ష నరకంలాంటి వర్తమానం, మదుర స్వప్నంలాంటి ఒక భవిష్యత్తూ ఉంటాయి. వీళ్ళ కథలన్నింటినీ "జీవనసమరం" అనే శీర్షికతో సంకలనం చేసినవ్యాసాలలో భరద్వాజ కథనంచేశాడు.

తాళాలు బాగుచేసేవాడి ఇంటికి మాత్రం తాళంలేదు. ఎందుకు లేదంటే "మా కొంప కెందుకంటి బాబూ తాళాలు? ఎత్తుకు పోవడానికి ఏముంది గనుక నా దారిద్ర్యం తప్ప?" అని బదులు చెప్తాడు. "ఈ పాడు ముండాకొడుకు - దేవుడు సచ్చి నోడు ఆకలి ఎందుకు పెట్టాడో తెలియదు. సముద్రాలు నిండుతున్నాయి గానీ, నా జానెడు పొట్ట నిండడంలేదు బిడ్డా" అని ఒక ముసల్ని వాపోతుంది. జానెడు పొట్టనిండే తిండి కోసమే మనిషి జీవనసమరం చేస్తున్నాడు.

ఆధునిక ఆంధ్ర సాహిత్య జనకుడు గురజాడ ఆదిలోనే చెప్పాడు.

తిండి కలిగిన కండ కలదోయ్
కండ గలవాడేను మనిషోయ్!
దేశమంటే మట్టి కాదోయ్
దేశమంటే మనుషులోయ్

— ఆరుద్ర

కార్మిక సదస్సు ముసాయిదాపై విమర్శ

ఇటీవల జరిగిన 28 వ భారత కార్మిక సదస్సులో ఏర్పడిన ఏకాభిప్రాయంగురించి కేంద్ర కార్మిక మంత్రిత్వ శాఖ తయారు చేసిన ముసాయిదాలో, సదస్సులో అంగీకారానికి రాని నిర్ణయాలు, చర్చించని విషయాలు అనేకం ఉన్నాయని సి.ఐ.టి.యు., ఎ.ఐ.టి.యు.సిలు విమర్శించాయి. సదస్సు సాధించినదానినిగోరంతలు కొండంతలుగా చేసి చెప్పాలనే ఆదురాతో అధికారులు అక్కడ అజెండాలో లేని, చర్చించని విషయాలపై కూడా నిర్ణయాలు తీసుకున్నట్లు పేర్కొన్నారని, సి.ఐ.టి.యు. కార్యదర్శి డా. ఎమ్. కె. పాంథె, ఎ.ఐ.టి.యు.సి. ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ ఇంద్రజిత్ గుప్తాలు ఒక ప్రకటనలో పేర్కొన్నారు.

కేంద్ర ట్రేడ్ యూనియన్ సంస్థలు తమ వ్యాఖ్యలను వారంరోజులలో పంపాలని సదస్సులో అంగీకారం కుదిరింది. ముసాయిదాలోని అనేక విషయాల గురించి ఈ ప్రకటనలో వారు తెలియజేశారు. 7వ ప్రణాళికాకాలంలో ప్రభుత్వ రంగానికి రు. 35000 కోట్ల పెట్టుబడులు కేటాయించబడాలన్న ఆర్థికమంత్రి ప్రతిపాదనను సదస్సులో చర్చించలేదని వారు చెప్పారు. దీనిని మహాసభ అని పిలవడం కూడా సరికాదని వారన్నారు. అందువలన నిర్ణయాలు అని చెప్పబడేవాటిని ముసాయిదా సుండి తొలగించాలని వారు కోరారు.

భద్రత, ఆరోగ్యాలకు సంబంధించి ఫ్యాక్టరీల చట్టానికి తీసుకువచ్చే సవరణ గురించి సదస్సు 'హర్షం' తెలియచేసిందని ముసాయిదాలో పేర్కొన్నారని, అసలు ఆ సవరణలేమిటో సదస్సులో తెలియ చేయను కూడలేదని వారు పేర్కొన్నారు.

ఫ్యాక్టరీ చట్టాన్ని ఉల్లంఘించే అధికారులకు నిర్బంధ జైలుశిక్ష విధించాలని సదస్సులో ప్రసంగించినవారిలో అత్యధికులు కోరగా, దాని విషయమే ముసాయిదాలో ప్రస్తావించలేదని వారు చెప్పారు. ఉద్యోగుల హక్కులను హరించేసే ఇటీవల సుప్రీంకోర్టు తీర్పునుండి రక్షణ నిచ్చే

దుకు, రాజ్యాంగంలో ఏయే క్లాజులను సవరించాలో సదస్సులో వచ్చిన సూచనలను ముసాయిదా ఏకాభిప్రాయంలోపొందు పరచలేదని వారు విచారం వ్యక్తంచేశారు.

జాతీయ కనీసవేతనం గురించి, జీవన వ్యయంతో, కనీస వేతనాలను అనుసంధించాలన్న దానిని పొందుపరచకుండా, ముసాయిదాలో జీవనవ్యయం పెరుగుదలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటామని మాత్రమే చెప్పారు.

పారిశ్రామిక సంబంధాలు మొత్తంమీద మెరుగ్గా వున్నాయని సదస్సు సంతృప్తి వ్యక్తంచేసిందనిచెప్పటం పొరపాటని వారు చెప్పారు. అడ్డుడికేషన్ కాకుండా స్వచ్ఛంద ఆర్బిట్రేషన్ నే ఎక్కువగా కోరుతున్నట్లు సదస్సు అంగీకరించిందని చెప్పడం కూడా తప్పని ప్రకటన తెలిపింది.

కార్మిక చట్టాలను ఉల్లంఘించే మేనేజిమెంటుపై ట్రేడ్ యూనియన్లు విచారణజరపే హక్కుండాలని ఏకగ్రీవంగా కోరినప్రధాన మైన విషయాన్ని ముసాయిదాలో పేర్కొనలేదని వారు విమర్శించారు.

ఉద్యోగుల స్టేట్ ఇన్సూరెన్సు కార్పొరేషన్ గురించి చెబుతూ మినహాయింపు నిచ్చేవిషయాన్ని ఇ యస్ ఐ. కార్పొరేషన్ స్థాయిసంఘం చర్చించాలని ముసాయిదాలో చెప్పినట్లు ఏకాభిప్రాయం కుదరలేదనివారు పేర్కొన్నారు.

ముసాయిదాలోని ఇతర విషయాల గురించి చెబుతూ ముసాయిదాలోని ఏకాభిప్రాయం కుదరనివిషయాలపై తగిన సవరణలు చేయాలని ప్రభుత్వానికి వారు విజ్ఞప్తి చేశారు.

'కార్మిక లోకం'
చదవండి! చదివించండి!

ఏ. పి. కార్పెట్స్ కార్మికుల ప్రదర్శన

గత మూడు మాసములుగా ఫ్యాక్టరీ యాజమాన్యం తమకు బకాయి పడిన వేతనాలను చెల్లించాలని కోరుతూ కర్నూలు లోని ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్పెట్స్ కార్మికులు డిసెంబర్ 2న ప్రదర్శనజరిపారు. సంయుక్త రంగంలో 10కోట్ల రూ॥ల పెట్టుబడితో ప్రారంభించిన ఈ పరిశ్రమ మేనేజిమెంటు వైఫల్యాలు, రాష్ట్రప్రభుత్వం రాజకీయ పగ సాధింపుల మూలకంగా గత 5 మాసాలుగా మూతపడి వున్న సంగతి పాఠకులకు విదితమే. ఈ ఫ్యాక్టరీని స్వాధీనం చేసుకొని ప్రభుత్వ మేనేరుగా నడపాలని కోరుతూ A. P. కార్పెట్స్ స్టాఫ్ & వర్కర్స్ యూనియన్ తరపున యూనియన్ అధ్యక్షులు M. A. గఫూర్ గారు, 'మార్కిస్టు పార్టీ శాసన సభా నాయకులు నర్రా రాఘవరెడ్డి గారు రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రితో న్యాయంగా కలసి వినతి పత్రం సమర్పించి కూడా 2 నెలలు దాటిపోయింది. ఇంత వరకు ఈ ఫ్యాక్టరీని తెరిపించుటకు ప్రభుత్వం ఏ చర్యలూ తీసుకోలేదు. వెంటనే ఫ్యాక్టరీని తెరిపించి ఉపాధి కల్పించాలని, బకాయి వేతనాలు చెల్లించేలా తగు చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ 300 కార్మికులు పట్టణ వీధులలో ప్రదర్శన జరిపి ఆ తర్వాత ఇన్ ఛార్జ్ కలెక్టర్ గారికి వినతి పత్రం సమర్పించారు.

కార్మికుల ఆందోళనతో తలొగ్గిన మేనేజిమెంటు సెప్టెంబర్ నెల వేతనాల్ని ఇటీవల చెల్లించారు.

1986 సం॥ డైరీలు
ఎ. పి. ఎస్. ఆర్. టి. సి.
స్టాఫ్ & వర్కర్స్ ఫెడరేషన్
రాష్ట్ర కమిటీచే
ముద్రించబడుతున్నవి

ఈ నెల 20వ తేదీకి అమ్మకానికి సిద్ధం వెల : 15/-రూ॥ (కావాలసిన వారు వెంటనే హైదరాబాద్ రాష్ట్ర కార్యాలయానికి డబ్బు పంపి పొందగలరు.

కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానాలు మారాలి

(28వ భారత కార్మికసభలో పశ్చిమ బెంగాల్ కార్మికశాఖ స్టేట్ మంత్రి కామ్రేడ్ శాంతి ఘటక్ ఉపన్యాస సారాంశం)

1985 నవంబరు 25, 26 తేదీలలో జరిగిన భారత కార్మిక మహాసభ ఏ ఫలితాలనూ సాధించకుండానే ముగిసింది. బాలారిష్టలతోనే ఈ మహాసభ ప్రారంభమయినది. ఇంతకు ముందు జరిగిన సభ 15 ఏండ్లకు పైగా అయింది. ఎన్నో ఏండ్ల నుండి జరుపుతాము, జరుపుతాము అంటూ ఇప్పటికీ మొక్కుబడిగా జరపబడింది. ప్రారంభంలో దేశంలో రెండు ప్రధాన కేంద్ర కార్మిక సంస్థలు సి.ఐ.టి.యు, ఏ.ఐ.టి.యు. సి అకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రాతినిధ్యమే కల్పించలేదు. దేశ వ్యాపితంగా ఎంతో ఆందోళన జరిగిన తర్వాత చెరి ఒక సీటునూ కల్పించింది. ప్రధాన విషయాలు - బి. పి. ఇ. ఫార్ములా, 1955 నాటి భారత కార్మిక సభ గావించిన దారిద్ర్యాంశమైన తీర్మానం (అవుసరాల ప్రాతిపదికపై కనీస వేతనాలను నిర్ణయించాలన్న నిర్ణయం) అమలు - మున్నగునవి ఎజెండాలో చేర్చనే లేదు. చివరకు ఏ నిర్ణయమూ లేకుండా ముగిసింది.

సి.ఐ.టి.యు. ప్రాతినిధిగా హాజరైన కామ్రేడ్ యం. కే. పాంథే ప్రభుత్వ కార్మిక విధానాలను గూర్చి అతి నిశితంగా విమర్శించారు.

పశ్చిమబెంగాల్ వామపక్ష ప్రభుత్వంలో కార్మిక శాఖ స్టేట్ మంత్రిగావున్న సి. ఐ. టి.యు కార్యవర్గ సభ్యుడు కామ్రేడ్ శాంతి ఘటక్ కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానాలను తీవ్రంగా విమర్శించారు. మేనేజిమెంట్లు గావించే దాడులను ఖండిస్తూ వాటినాపుటకై కేంద్ర ప్రభుత్వం సమర్థవంతమైన చర్యలు తీసుకొనక పోవటాన్ని ఎత్తి చూపారు. కార్మికుల ప్రజాతంత్ర హక్కులను కాలాచివేసే 'ఎస్మా' చట్టాన్ని ఎట్టి డిఫెన్సునూ పెట్టుకోడానికినూ వీలు కల్పించకుండా కార్మికులనూ, ఉద్యోగులనూ 'డిస్మిస్' చేయటానికి అవకాశం కల్పించే రాజ్యాంగ చట్టపు 311 అధికర

ణాన్ని వామపక్ష ప్రభుత్వం గట్టిగా వ్యతిరేకిస్తున్నట్లు చెప్పారు.

వారు చెప్పిన విషయాలలో ముఖ్యమైనవి.

పశ్చిమ బెంగాల్ లో 1980 నుండి 1985 అక్టోబరు నెలాఖరు వరకు జరిగిన సమ్మెలు 174, నష్టపడిన పని దినాలు 2,48,95,638. ఇదే కాలంలో యజమానులు గావించిన లాకౌట్ల సంఖ్య 776, నష్టపడిన పని దినాలు 6,72,32,449. 1984 లో జూన్ పరిశ్రమలో షుమారు 80 రోజులు సాగిన జనరల్ సమ్మెలో నష్టపడిన 2,17,13,834 పని రోజులు తీసివేస్తే సమ్మెల వల్ల నష్టం 32 లక్షల పని దినాల కంటే ఎక్కువ లేవు. అంటే లాకౌట్ల వల్ల కల్గిన నష్టం సమ్మెల వల్ల కల్గిన నష్టం కంటే అనేక రెట్లు హెచ్చు.

కార్మికుల అవిదేయత వల్లగాక మేనేజిమెంట్ల అసమర్థత పాతబడిన సాంకేతిక నైపుణ్యం, నరకులలో నైపుణ్యం లేక పోవటం, నిధులను ఇతర పరిశ్రమలకు తరలించడం, వ్యాపారంలో నిజాయితీ లేకపోవటం మున్నగు వాటివల్ల ఈ లాకౌట్లు పెరుగుచున్నవి.

చాలామంది యజమానులు సక్రమంగా ప్రావిడెంటు ఫండ్ ను చెల్లించడం లేదు. ప్రావిడెంటు ఫండ్ కమిషనరు నివేదికను బట్టి ఇప్పటి వరకు యజమానులు రూ॥ 116 కోట్లు ప్రావిడెంటు ఫండు చెల్లింపులో బకాయిలు చేసి వున్నారు. పైగా వీరు కోర్టులకు వెళ్లి సులభ వాయిదాలమీద చెల్లించటానికి ఆజ్ఞలు తెచ్చుకుంటున్నారు.

యజమానులు జీతాలలో కొత విధిస్తున్నారు. పని భారాన్ని పెంచుతున్నారు. రిట్రైండ్ మెంట్లను గావిస్తున్నారు. లాకౌట్లు, లే ఆఫ్ లకు పూనుకుంటున్నారు. ఆఖరుకు పరిశ్రమలను మూసివేస్తున్నారు. ఇందువల్ల నిరుద్యోగం పెరుగుచున్నది. కార్మికుల జీవనం దుర్భరమౌతోంది. ఇటువంటి

పరిస్థితులలో ఆ టో మే షన్ కు పోవడం జాతీయ శ్రేయస్సుకే వ్యతిరేకం కాబట్టి దానిని అనుమతించరాదు.

ఇటీవల కాలంలో ప్రభుత్వ రంగం కంటే ప్రైవేటు రంగం అభివృద్ధిపై శ్రద్ధ పెరుగుతోంది. ఇది జాతీయ పారిశ్రామిక విధానానికి వ్యతిరేకం. ఇందుకు అనమ్మతిగా జూడ్, వత్త పరిశ్రమలను జాతీయం చేయాలని కోరుతూ, మూత పడిన పరిశ్రమలను తెరవాలనీ, నూతన వత్త పరిశ్రమ విధానాన్ని మార్చాలనీ, ఇటువంటి 12 కోర్కెల కొరకై పశ్చిమ బెంగాల్ లో 12-9-1985న రాష్ట్ర వ్యాపిత సార్వత్రిక సమ్మె జరిగింది.

జూడ్ పరిశ్రమ చాలా యిబ్బందుల నెదుర్కొంటున్నది. యంత్రాలను ఆదునీ కరణం చేసుకపోవడం, సరుకుల తయారీలో మార్పులేకపోవడం, నిధుల ఉపయోగంలో మోసం, అవినీతి, అంతర్జాతీయ, జాతీయ మార్కెట్ లో జూడ్ వస్తువుల గిరాకీ తగ్గటం, వీటికితోడు గోగునార ధరకు గిట్టుబాటుదర నిర్ణయించక పోవడం, ఈ సంక్షోభానికి కారణాలు. ఇందు వల్ల 18 మిల్లులు మూతబడి 76000 మంది కార్మికులు పని కోల్పోయారు. గోగునార నల్లై తగ్గినందున మూసివేయవలసి వచ్చిన దని యజమానులు చేసే వాదన బూటకం. లాకౌట్ ప్రకటిస్తూ యిచ్చిన నోటీసులలో వేరు కారణాలు చెప్పబడినవి. పైగా నల్లై తగ్గటంగూడా అతిన్వల్పమే. చివరకు ప్రభుత్వ ప్రయత్నంవల్ల 13 మిల్లులు తెరువబడగా 5 మిల్లులు యింకా మూతబడే వున్నవి.

1983లోనే జూడ్ పరిశ్రమను జాతీయం చేయాలనీ, గోగునార కొనుగోలును ప్రభుత్వమే నిర్వహించాలనీ, పశ్చిమ బెంగాల్ అసెంబ్లీ ఏకగ్రీవంగా ఒక తీర్మానాన్ని అంగీకరించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారం, సహాయం లేనిదే ఇది అమలు జరుగదు.

ఖాయిలాపడ్డ పరిశ్రమల సమస్య జాతీయ సమస్యగా తయారైంది. 1984

జూన్ ఆఖరు నాటికి ఖాయిలాపడిన 513 పెద్ద పరిశ్రమలలో 114 పరిశ్రమలు ఒక్క పశ్చిమబెంగాల్‌లోనే వున్నవి. ఇందుకు కారణం కార్మికులుకాదు. రిజర్వు బ్యాంకు జరిపిన పరిశోధనల ప్రకారం ఖాయిలాకు కారణాలలో కార్మికుల అలజడి 2 శాతం మాత్రమే. వర్కింగ్ పెట్టుబడి తగ్గటం, ఉత్పత్తిలో తగినంత నైపుణ్యం, సమర్థత లేకపోవడం, ముడి వస్తువుల కొరత, ఉత్పత్తి ఖరీదునూ, అమ్మకం ధరనూ పొందలేక పోవడం, గిరాకీలో హెచ్చు తగ్గులు, నిజాయితీ లోపించడమూ మున్నగునవి ఇందుకు కారణాలు.

ఖాయిలాపడ్డ పరిశ్రమలను తెరిపించాలి. అయితే యీ పరిశ్రమలో పాత బాకీలన్నిటినీకూడ తీసుకోవాలని, ప్రావిడెంటు ఫండు చెల్లింపులను వాయిదావేయాలనీ, కార్మికులకు లభించే ఇ. యస్. ఐ. ప్రయోజనాలను వాయిదావేయాలనీ కేంద్ర ప్రభుత్వం షరతులు పెట్టడం సమస్య పరిష్కారానికి తోడ్పడదు సరికదా కార్మికుల మద్దతు లభించదు. ఇండస్ట్రియల్ రీకన్‌స్ట్రక్షన్ బాంక్ ఏర్పాటుచేయు పథకాలు కూడా సహాయ పడటంలేదు. కార్మికులు, ఉద్యోగుల జీతాలు చెల్లించేవరకే అది పూచీ పడుతుంది కానీ మొత్తం డబ్బు అవునరాలకు ఆదుకోవడంలేదు. పైగా యీ బాంక్ చాలా ఖాయిలాపడిన పరిశ్రమలను నూసివేయడానికి తీసుకున్న నిర్ణయం కార్మికులకు వేరు ఉపాధి కల్పించడంకాదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదించకుండా తీసుకొన్న నిర్ణయం.

ముఖ్యంగా రైల్వే వాగన్ల పరిశ్రమ ఖాయిలా పడ్డది. బర్మిస్ జెన్స్ వ్యూ, బ్రెయిట్ నెయిట్, టెక్స్ మాకో అనే 4 పెద్ద కంపెనీలు పశ్చిమబెంగాల్‌లో యీ వాగన్లను ఉత్పత్తి చేస్తున్నవి. వీటికి రైల్వేలు ఆర్డర్లు యివ్వడం తగ్గించినందున ఇవి ఖాయిలాపడ్డవి. ఇందుమూలకంగా ఉక్కు పనిముట్లు, రంగులు, చమురు, లూబ్రికెంట్లు, స్ప్రింగ్ ఆక్సిన్, గ్రీస్, ఉక్కు పోతవున్న యీ పరిశ్రమలకు గూడా దెబ్బతగిలినది. ఈ పరిశ్రమలలో పనిచేసే 2 లక్షల కార్మికులకు కూడా యీ

దెబ్బ తగిలింది. ఈ విషయం కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తేగా పరిస్థితులలో కొంత మెరుగువున్నా, కేంద్రం తమ వాగన్ల డిమాండ్ గూర్చి సరైన ప్లాను వేసుకొని, వాగన్ల సంఖ్యను పెంచి, నరుకుల రవాణాను శాశ్వతం చేస్తే యీ సమస్యకు పరిష్కారం దొరుగుతుంది.

నూతన వస్త్రవిధానంపై పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరాలు ఉన్నవి. పాలిస్టరు మున్నగు కృత్రిమ దారంపై హెజు పెరగడంతో మన సాంప్రదాయమైన పరిశ్రమలు దెబ్బ తిరుచున్నవి. చవకగా నూలు బట్టల సుత్పత్తి చేసి పేదప్రజలకు యెక్కువగా అందించటం, కార్మిక వుపాధికి ఎక్కువ తోడ్పడటం ప్రభుత్వ విధానంగా వుండాలి. రవాణా చార్జీలను సమానపర్చే సూత్రాన్ని కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యతిరేకిస్తున్నది. లేదా ఇతర ప్రధాన పారిశ్రామిక ముడి సరకులకు కూడా దీనిని వర్తింపజేయాలి.

జాతీయం చేయబడిన పరిశ్రమల స్థితిని చూసినా ఏమంత ప్రోత్సాహకరంగా వుండటంలేదు. వాటికి ముడిసరుకుల సరఫరా తగినంతగా లేదు. వర్కింగ్ పెట్టుబడి సంగతి అంతే. మేనేజిమెంటు అవకతవకలుగా వున్నది. ఉదా : పశ్చిమ బెంగాల్‌లోని టైర్ కార్పోరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా, సైకిల్ కార్పోరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా జాతీయం చేయబడిన రిఫైన్రీ సంస్థలను మూసివేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. వైఖరులు పారిశ్రామిక పరిస్థితికి చాలా నష్టకరం.

పారిశ్రామిక సంబంధాలను మెరుగుపర్చాలనీ, అందుకు తగిన చట్టాలను చేయాలనీ మా ప్రభుత్వం ఆశుచున్నది. రహస్య బ్యాలెట్ వద్దతిపై ట్రేడ్ యూనియన్ల గుర్తింపు జరగాలని కోరుచున్నాం. అందుకై మా శాసనసభ ప్యాసు చేసిన చట్టానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇంకా ఆమోదాన్ని ఇవ్వవలసి వున్నది.

యాజమాన్యంలో కార్మికులు భాగస్వాములు కావాలంటే షాపు, ప్లాంట్ స్టాయిలోనేగాక బోర్డు రెవల్‌లోకూడా ఒకే

తూరి కార్మికులకు ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వాలి. యజమానుల సంఖ్య ఎంత వుంటుందో కార్మికుల సంఖ్య అంత వుండాలి. సూపర్వైజర్లకు వేరే ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వాలి. యజమానుల ప్రతినిధులకున్న అధికారాలన్నీ కార్మికులకు వుండాలి. ప్రభుత్వ రంగంలో ఆ విధానాన్ని అమలు జరిపిన తర్వాత జాగ్రత్తగా ఆలోచించి ప్రైవేటు రంగానికి కూడా దానిని వర్తింపజేయాలి.

15వ ఇండియన్ లేబర్ కాన్ఫరెన్స్ నిర్ణయించిన ప్రాతిపదికపై కార్మికులందరికీ అసంఘటిత పరిశ్రమలలో వేతనాలను నిర్ణయించాలి. కరువుభత్యం పొర్చులాను వాటికి వర్తింపజేయాలి. వేజి బోర్డులను నియమించడం, కనీసవేతనాలను మార్చడం ద్వారా జీతాల పెంపుదలకు కృషిచేసే కార్మికుల వుద్యమాలను అడ్డగించరాదు.

మన జనాభాలో స్త్రీలు సగం మంది వున్నారు. అయినా సభలో శ్రామిక మహిళల సమస్య చర్చించబడటంలేదు. కార్మిక చట్టాలను ఖచ్చితంగా అమలు జరుపుతూ వున్నచోట్ల వారి ఉద్యోగ వకాశాలను తగ్గించడం జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా జూడ్, వస్త్రపరిశ్రమలలోను, బొగ్గు గనులలోను ఇది జరుగుతున్నది. జీతాలు చెల్లింపులోకూడా స్త్రీ, పురుషులకు వివక్షత చూపబడుతోంది. ఈ వివక్షతను అరికట్టడానికి, శ్రామిక మహిళల ప్రయోజనాలను మెరుగు పర్చటానికి తగిన చట్టాలను గావించాలి. ఉద్యోగావకాశాలను కంల్పించటానికి స్త్రీలకు మరింత హెచ్చుగా వృత్తి విద్యలను నేర్పాలి.

కార్మికులపై యజమానుల దాడి పెరుగుతోంది. సామాన్య ప్రజలను మరింత ఈతి బాధలకు గురిచేయబడుచున్నది. ఇలా కొనసాగుతుంటే జాతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థకే ముప్పు. కార్మికుల హక్కులను, ప్రయోజనాలను సంరక్షించబడటానికి, జాతీయ పునర్నిర్మాణంలో కార్మికులుకూడా సమాన భాగస్వాములు కావటానికి వుపయోగపడే నిర్ణయాలను యీ మహాసభ చేయవలసి వున్నది.

కామ్రేడ్ శాంతి ఘటక్ తన వాదనలను అనేక అంకెలతో, సాక్ష్యాధారాలతో బలపర్చుతూ వుపన్యసించారు.

సి. ఐ. టి. యు. ప్రదేశ్ కమిటీ తీర్మానాలు

సి.ఐ.టి.యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ సమావేశం నవంబరు 18 నుండి మూడు రోజుల పాటు హైదరాబాదులో జరిగింది. యాజమాన్యాలు, రాజీవ్ గాంధీ ప్రభుత్వం నుండి కార్మికవర్గంపై నానాటికి పెరుగుతున్న దాడులను ఈ సమావేశం తీవ్రంగా పరిగణించింది. బడ్జెట్ పెట్టుబడి దాడులకు రాయితీలు కల్పిస్తూ ప్రజలపై అధికపన్ను భారాలు మోపుతున్నదని పేర్కొన్నారు.

“నూతన” పారిశ్రామిక విధానం పాత పెట్టుబడిదారి వంధాను మరింత ఒపిరంగంగా, లజ్జారహితంగా కొత్త సీసాలతో పెట్టటం తప్ప మరేమీకాదు. నూతన విధానం జాతి కార్మికులు, చేనేత, మరల కార్మికులను దెబ్బతీస్తుంది. ఈ విధానం బట్టల మిల్లల యజమానులకు ఆత్యధిక లాభాలను చూపుతూ ప్రజలకు దుస్తులను నిరాకరిస్తుంది. పారిశ్రామిక కంటిన్ జెన్సి రైరెక్టర్ జనరల్ ఏర్పాటు పారిశ్రామిక సంబంధాలలో దాదాపు పోలీసు రాజ్యాన్ని నెలకొల్పి కార్మిక విభాగాన్ని వెనక స్థానానికి నెట్టివేస్తోంది. రాజ్యాంగంలోని 310, 311వ అధికరణాలు కార్మికులు, ఉద్యోగుల పీకలపై కత్తులలాగా వున్నాయి. విదేశీ సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, కంప్యూటరైజేషన్, బహుళజాతి సంస్థలకు బహిరంగ ఆహ్వానం అనేక లక్షల మంది కార్మికులు, ఉద్యోగులు ఉపాధి కోల్పోవడానికి దారితీయడమేకాక దేశంలో పారిశ్రామిక ప్రగతిని సందిగ్ధంలో పడవేస్తుంది. సి.ఐ.టి.యు. యూనియన్లు తీసుకున్న నాయకత్వం పాతపట్ల కమిటీ సంతృప్తి వ్యక్తంచేస్తూ ఈ వివాదాల విధానాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రస్తుతం నాగుతున్న పౌరాటంలో పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొని ప్రజల, దేశప్రయోజనాలను పరిరక్షించవలసిందిగా రాష్ట్రంలోని కార్మికవర్గానికి విజ్ఞప్తి చేసింది. రాష్ట్రంలోని పారిశ్రామిక విభాగంలో పెద్ద ఎత్తున జరుగుతున్న మూసివేతలు, లాకౌట్లను కూడా కమిటీ తీవ్రంగా పరిగణించింది. పలు సందర్భాలలో చట్ట వ్యతిరేకముగాను, కొన్ని సందర్భాలలో

లాకౌట్లపైగల నిషేధాన్ని ఉల్లంఘించి ఇవి జరుగుతున్నాయని కమిటీ పేర్కొంది. ఈ విషయంలో ఐ. ఎల్. టి. డి. కంపెనీ చక్కటి ఉదాహరణ. ఈ కంపెనీలోని నాలుగు విభాగాలను మూసివేయడానికి లేబర్ కమిషనర్ అనుమతి నిరాకరించి నప్పటికి ఆ కంపెనీ షుమారు 5 వేలమంది కార్మికులను వీధులపాలుజేసి ఆ నాలుగు విభాగాలను మూసివేసింది. ఎం. జి. బ్రదర్స్ ఎ. టి. కార్పొరేషన్ తో సహా ప్రస్తుతం పలు పారిశ్రామిక విభాగాలు మూసివేయడానికి గానీ లాకౌట్ లోగాని వున్నాయి. వాటిని ఆపడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ జోక్యం నిరుపయోగంగా వున్నది. వర్క్ చార్జిడ్ ఉద్యోగుల తదితరుల సమస్యలు దీర్ఘకాలంగా ఆచరిష్కృతంగా వున్నాయి. కొన్ని అంగీకృత అంశాలు నైతం చిత్తశుద్ధితో అమలు పరచబడటంలేదు. ఎస్. ఎం. ఆర్. ల సమస్యలను దృష్టిలోకి తీవ్రంగా, ఉద్యోగుల వేతనాలు, వారసత్వ హక్కులకు సంబంధించి, మున్సిపాలిటీలో పని కొలబద్దల అమలుపై డిసెంబరు 11న రాష్ట్ర వ్యాపితంగా ప్రదర్శనలు జరపాలని కమిటీ నిర్ణయించింది. పట్టణాల జనాభా పెరుగుదలకు అనుగుణంగా కార్మికుల సంఖ్య పెంచడానికి మునిసిపాలిటీలకు అధికారం ఇవ్వాలనికూడా అది ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేసింది.

ప్రతిపాదనలోవున్న పోలీసు, ప్రెస్ బిల్లులకు స్వస్థిచిహ్నాలని యుద్ధప్రాతిపదికపై దుర్బిక్ష సహాయ కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసిందిగా కూడా కమిటీ డిమాండ్ చేసింది. నిరంకుశాధికారాలను కల్పిస్తున్న రాజ్యాంగంలోని 310, 311వ అధికరణాలను, వాటి ప్రాతిపదికగా స్టాండింగ్ ఆదేశాలలో రూపొందించబడిన వివిధ నిబంధనలు, షరతులను అమలు చేయబోమని, కార్మిక ప్రయోజనాల దృష్ట్యా శాసనసభలో తీర్మానం ద్వారా ఈ అధికరణాల సరిహద్దు భారత ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తామని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కార్మికులకు, ఉద్యోగులకు బహిరంగంగా హామీ ఇవ్వాలని కూడా

కమిటీ డిమాండు చేసింది. ఆరు నూత్రాల పథకాన్ని కమిటీ సమీక్షించింది. ఆ పథకాన్ని చిత్తశుద్ధితో, పూర్తిగా అమలు పరచడానికి అందులో బహిరంగమైన రొసుగులను స.దిద్దడానికి తక్షణమే చర్యలు గైకొనాలని ప్రభుత్వానికి డిమాండు చేసింది. అదే సమయంలో ప్రత్యేక తెలంగాణా కొరకు 1962 మార్చి 30 న చేసిన మొదటి తీర్మానానికే తాము ఇంకా కట్టుబడి వున్నామని, తదుపరి డిమాండ్లు తక్షణమే పరిష్కరించని పక్షంలో ఆచరితమైన సరిహద్దులను ఎదుర్కొనవలసివస్తుందని తెలుగుజాతి ఎన్. జి. ఓ. గాయకులు శ్రీ సోమినాథన్, శ్రీ కృష్ణారెడ్డి ఒస్తున్న బెదిరింపులను కమిటీ తీవ్రంగా పరిగణిస్తున్నది. ఇవి అసహితుకమయిన డిమాండ్లు మాత్రమేకాగా రాష్ట్ర సమగ్రత, ఐక్యతకు హానికరమైన వేర్పాటువాద పోకడలు, ఆదోళనల పునరుద్ధరణకూడా. ఇటువంటి వేర్పాటువాద విచ్ఛిన్నకర విజ్ఞపులను, బెదిరింపులను ఎదుర్కొని, మొగ్గలోనే వాటిని తుంచివేయాలని కమిటీ అభిప్రాయపడుతున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగుల న్యాయసమ్మతమయిన డిమాండ్లు, పౌరాటాలు అన్నిటికీ గతంలో మాదిరిగానే తమ మద్దతు ఉంటుందని కమిటీ వివరణ యిస్తూ వేర్పాటువాద, విచ్ఛిన్న పోకడలు వృద్ధిచెందటానికి ఎట్టి పరిస్థితిలోను అనుమతించబోమని స్పష్టం చేసింది. ఈ పోకడలకు అడిలోనే అరికట్టవలసిందిగా ప్రజలకు, ముఖ్యంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగులకు విజ్ఞప్తి చేసింది. ఇటీవల సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు ఫలితంగా ఉద్యోగాల నుండి తొలగించబడిన రైల్వే కార్మికుల న్యాయ రక్షణ నిధికి విరాళాలు ఇవ్వవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేసింది. ఈ సమావేశ కాలంలో రైస్ అండ్ ఆయిల్ మిల్లు కార్మికులు, హమాల్ లిలు, పేపర్ మిల్లు కార్మికులు, సీమెంట్ కార్మికులు, మునిసిపల్ కార్మికుల గ్రూపు సమావేశాలు ప్రత్యేకంగా జరిగాయి.

*

Central Board for Worker's Education

1400, West High Court Road, Gokulpeth,
N A G P U R - 440 010

New Dimensions and Directions of Workers Education

In addition to training of Education officers, Worker Teachers, Workers, Trade Union officials in regular full time / part time courses and in short term diversified need-based courses, the CBWE organises the following special courses:

1. Training of Educators / Organisers in full time 2 month courses for educating workers in rural / unorganised sector.
2. Five day / Two day residential camps for rural and unorganised workers.
3. Joint Programmes for workers and Management on Participative Education,
4. Programmes on Family Welfare and Population Education.
5. Functional Adult Literacy Programme.
6. Programmes for workers in Weaker Section.

ADV. No. Sch. 19/82/85/2639.

*

సోషలిస్టు ప్రపంచం

హంగరీ 4-4-1945న విముక్తి పొంది సోషలిస్టు పథంలో అడుగుపెట్టింది. అంతకు పూర్వం అది మిక్కిలి వెనుక బడిన దేశంగా. ఫ్యూడల్ దోపిడికి గురియగుచున్న దేశంగా వుండేది.

విముక్తి అనంతరం దేశ ఆర్థిక, సామాజిక వ్యవస్థ అతివేగంగా అభివృద్ధి నొందసాగింది. 200 హెక్టార్లకు పైబడిన ఎస్టేట్లను స్వాధీనం చేసుకుని 6,42,000 మంది వ్యవసాయ కూలీలకూ, పేదకొలు దాల్లకూ, పేద రైతులకూ పంచదం జరిగింది. పరిశ్రమలలోనూ, సర్వీసు రంగాలలోనూ అధిక భాగం జాతీయం చేయటం జరిగింది. ఇందువల్ల పరిశ్రమలపై ప్రభుత్వకంట్రోలు పెరగటం, జాతీయ పారిశ్రామికాభివృద్ధికి పథకాలు వేయటం సాధ్యమైనది. ఇందువల్ల సోషలిస్టు వ్యవస్థ నిర్మాణానికి దోహదం జరిగినది. 1959 దశకంలో ఉద్యోగాలు ఏడాదికి 15 శాతం చొప్పున, 1980 దశకంలో ఉద్యోగాలు ఏడాదికి 0.5 శాతం చొప్పున పెరిగింది.

సామాజిక వ్యవస్థ నిర్మాణంలోనే చాలా పెద్ద మార్పులు జరిగినవి. 1949లో జనాభాలో కార్మికులు, ఉద్యోగుల సంఖ్య 35 శాతం, రైతుల సంఖ్య 43 శాతం, చిన్న ఉత్పత్తి దారులు 8 శాతం, సొంత పెట్టుబడిదారులు 2 శాతంగా ఉన్నారు. ఈ నాటికి ఇది పూర్తిగా మారిపోయింది. కార్మికుల సంఖ్య 57 శాతం, బుద్ధిజీవుల సంఖ్య 27 శాతం, సహకార క్షేత్రాల రైతుల సంఖ్య 13 శాతం, చిన్న రైతుల సంఖ్య 3 శాతం వున్నది. పెట్టుబడి దారులు అదృశ్యమయినారు అనేక వేలమంది రైతులు నిపుణులయిన కార్మికులుగా తయారైనారు. వేలమంది కార్మికులు బుద్ధిజీవులైనారు. చిన్న ఉత్పత్తిదారుల సంఖ్య కూడా తగ్గింది.

దీనితో బాటు సాంస్కృతికాభివృద్ధి పెరిగింది. అందరికీ ఉన్నత విద్య సభ్య సింబె అవకాశం కలుగజేయబడింది. సాయంత్రపు పాఠశాలలు నడపడం ద్వారా సాంకేతిక నైపుణ్యాన్ని, విద్యాస్థాయిని పెంచడం జరిగింది.

1960 దశకంలో వ్యవసాయం దాదాపు సోషలిస్టు వ్యవసాయంగా మారింది. 1970 నాటికి రైతు ఆదాయం, పారిశ్రామిక కార్మికుల ఆదాయం స్థాయికి జేరింది. మాంసం దాన్యం పండ్ల ఉత్పత్తిలో హంగరీ ఐరోపా దేశాలలో మూడు వరుసలో ఉన్నది.

1970 నాటికి ఆర్థిక విస్తరణ తగినంతగా జరిగింది. యిక పేదల జీవిత అభివృద్ధిపై కేంద్రీకరణ ప్రారంభమయినది. ఎంత ఉత్పత్తి అనేదే గాక దాని నాణ్యత ఏమిటి? దాని సాంకేతిక విలువ ఏమిటి? ఎంత త్వరగా, ఎంత తక్కువ ఖర్చుతో ఉత్పత్తి అయినది అనేదానికి ప్రాముఖ్యత యివ్వబడింది.

ఒక వ్యక్తి ఏ వర్గం నుండి వచ్చాడు? అతని కుటుంబం ఎంత? చదువు ఎంత? అర్హత లేమిటి? వయస్సు ఎంత? ఏ సముదాయంలో నివసిస్తున్నాడు? ఇవన్నీ సామాజిక శ్రమలో అతని పాత్ర ఏమిటి? అతని హోదా ఏమిటి? అనేది నిర్ణయిస్తాయి. ఇందువల్ల సాంఘిక అసమానతలు ఏర్పడతాయి. వీటిని తొలగించనిదే సోషలిస్టు సమాజ వ్యవస్థ నిర్మాణం సాధ్యపడదు. కాబట్టి సామాజిక : దానాల ద్వారా విస్తృతమయిన సాంఘిక ప్రయోజనాల నందజేయడం ద్వారా వీటిని తగ్గించాలి. ఆరోగ్యం, విద్య, విశ్రాంతి, పెన్షన్ కుటుంబ పారితోషికాలు మున్నగునవి యివి. ప్రభుత్వం వీటిని ప్రజలకు అందిస్తున్నది. ఈ సాంఘిక లాభాలు మొత్తం ఆదాయంలో, 1960లో 20 శాతం వుంటే యిప్పుడు 33 శాతం ఉంటున్నవి.

వీటికి తోడు ఉపమార్గాల ద్వారా ఆదాయాన్ని పెంచుకునే ఏర్పాట్లు గామీంచబడినవి. దేశంలో దాదాపు 80 శాతం ప్రజలకు ఇటువంటి చిరు ఆదాయపు వనరులు ఉన్నవి. చిన్న చిన్న ప్లాటువానికి యివ్వడం ద్వారా వాటిలో కూరలు, పండ్లు, పూలు మున్నగునవి పెంచి తమ ఉపయోగానికి పోసు మిగిలినవి మార్కెట్లో అమ్ముకొనడం ప్రధాన మార్గం. ఈ పద్ధతి యిప్పుడు ప్రధాన ఆర్థిక విధానంలోనే ఒక భాగంగా విలీనం చేయబడింది.

విముక్తి అనంతరం గడిచిన నాలుగు దశాబ్దాలలోను హంగరీ సమాజ వ్యవస్థ అనేక సమస్యలను ఎదుర్కున్నది. పరిష్కార మార్గాలను కనుగొన్నది. కొన్ని తప్పులు జరిగినవి. అనుభవం ద్వారా వాటిని సరిదిద్దుకోవటం జరిగినది. మొత్తం మీద సమాజంలో సాటిలేని అభివృద్ధి సాధించినది. సోషలిస్టు వ్యవస్థలోనే ఇట్టి అభివృద్ధి సాధ్యమని ఋజువుచేసింది. ఈ మార్గాన పయనించడం ద్వారానే దేశం యొక్క ఆర్థిక, సామాజిక అభివృద్ధిని సాధించుటకు మార్గం ఏర్పరచబడింది.

ఇండియాలో పని దినాల నష్టం

1984 సంవత్సరంలో జౌలి, నూలు వస్త్రాలు, ఉన్ని పరిశ్రమలలో జరిగిన సార్వత్రిక నమ్మెలవల్ల వరుసగా కోటి 54 లక్షలు, ఒక కోటి 55 లక్షల మూడువేలు, 55.8 లక్షల పనిదినాల నష్టం సంభవించింది. నౌకాశ్రయాలు, ఓడరేవులలో సమ్మెలవల్ల 338 లక్షల పనిదినాల నష్టం సంభవించింది. 1984 సంవత్సరంలో పశ్చిమబెంగాల్, మహారాష్ట్ర తమిళనాడులలో పెద్ద మొత్తంలో పనిదినాల నష్టం జరిగింది.

బొంబాయి జౌలి కార్మికుల నమ్మె కారణంగా 1982, 1983 సంవత్సరాలలో వరుసగా 4140 మిలియన్లు, 13.38 మిలియన్ల పనిదినాలు నష్టపోయినట్లు అంచనా వేయబడింది.

1982, 1983 సంవత్సరంలో నష్టపోయిన పనిదినాలలో వరుసగా 68 శాతం, 66 శాతం పనిదినాలు లాకౌట్ల మూలంగానే నష్టపోవాల్సివచ్చింది కాగా, 1984 సంవత్సరంలో లాకౌట్ల మూలంగా నష్టపోయిన పనిదినాలు 28 శాతంగా ఉంది.

దేశంలోని పారిశ్రామికవేత్తలను లాభార్జన ప్రధాన ద్వేయంగా పెట్టుకొని కార్మికుల నాయకత్వమైన కోర్కెలను అంగీకరించకపోవడంతో కార్మికులు తరచు అందోరలు జరపవల్సి వస్తోంది. అదేవిధంగా లాకౌట్లను నిషేధించాలన్న కార్మికుల డిమాండ్ను ప్రభుత్వం అంగీకరించకపోవడంతో కార్మికుల అందోరలను అణచి వేయడానికి పారిశ్రామికవేత్తలు లాకౌట్ల వినియోగం పరిపాటి అయింది.

‘భోపాల్ ఫ్యాక్టరీ స్వాధీనం చేసుకోవాలి’

భోపాల్ క్రిమినాహరక మందుల ఫ్యాక్టరీ ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకోవాలని, గత సంవత్సరం ‘భోపాల్ దుర్ఘటన’కు గురైన వారందరికీ నష్టపరిహారాన్ని చెల్లించాలని డిమాండ్ చేస్తూ యూనియన్ కార్పొరేషన్ ఆఫీసు ఎదుట ‘మధ్యప్రదేశ్ సమాచార కేంద్రం’ ఎదుట డిమాండ్ చేస్తూ వందలాది మహిళలు, విద్యార్థులు, యువకులు విడివిడిగా ప్రదర్శనలు జరిపారు.

జనవాది మహిళా సమితి అధ్యక్షురాలి మహిళలు మధ్యప్రదేశ్ సమాచార కేంద్రం వద్దకు మౌనప్రదర్శన జరిపారు. వారు భోపాల్ విషాద ఘటనను ప్రతిబింబించే బ్యానర్లు, పోస్టర్లు చేబూని ఆఫీసువద్ద గుట సేపు ధర్నా జరిపారు. వారు భోపాల్ దుర్ఘటనపై ప్రధాన స్థలమైన నెంట్రిల్ పార్క్ వద్ద గొప్ప ఎగ్జిబిషన్ నిర్వహించారు. ఆనంతరం జరిగిన బహిరంగ సభకు అత్యధిక సంఖ్యలో ప్రజలు హాజరయ్యారు. భోపాల్ విషవాయు ప్రభావానికి గురైన వారి బాధలను, ప్రత్యేకించి మహిళా బాధితుల దీన గాథలను వక్తలు ప్రజల దృష్టికి తీసుకు వచ్చారు.

భారత విద్యార్థి ఫెడరేషన్ (ఎస్.ఎఫ్.ఐ), భారత ప్రజాతంత్ర యువ జన సమాఖ్య (డి.వై.ఎఫ్.ఐ)ల అధ్యక్షులు, విద్యార్థులు, యువకులు యూనియన్ కార్పొరేషన్ ఆఫీస్ ఎదుట గొప్ప ప్రదర్శన నిర్వహించారు. ఉన్నత సాంకేతిక పరిజ్ఞానం పేరిట యూనియన్ కార్పొరేషన్ లాంటి బహుళజాతి సంస్థలను ఆకర్షించే పౌరపాటు విధానాలను ప్రభుత్వం విచనాదాలను వారు డిమాండ్ చేశారు.

ప్రభుత్వ నూతన ఆర్థిక విధానం బహుళజాతి కంపెనీలకు నిబంధనలు సవరించి వాటిలో పాతకీ ద్వారాలు తీయడం వుందని విద్యార్థి, యువజన నాయకులు విమర్శించారు. ఈ బహుళజాతి కంపెనీల స్వార్థాపరత్వం అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల ప్రజలకు అత్యంత ప్రమాదకరంగా పరిణమించిందని వారు హెచ్చరించారు. ఇంత వరకు “డెమాండ్ నంబర్” తన సివేదికను ఎందుకు తయారుచేయలేదని వారు ప్రశ్నించారు.

వర్తమానదేశాల్లోనూ, పశ్చిమదేశాల్లోనూ ఈ బహుళజాతి సంస్థలు అనుసరించే విధానాల్లో చాలా భేదం వుందని ఈ కార్పొరేషన్ కార్యకలాపాలవల్ల తేటతెల్లమవుతుందని వారు వివరించారు. వర్షినియా ప్లాంట్ లో అరటన్నుకు మించి మిక్ పాయపు నిల్వ ఉంచడానికి వీలులేదు. కాగా భోపాల్ వద్ద 90 టన్నులు దీర్ఘకాలం నిల్వ వుంచడం జరుగుతోంది. అమెరికాలో ఈ ఫ్యాక్టరీ ఐదు చేల జరాబా మాత్రమే చెల్లాచెదురుగా వుండి నగరానికి ఎక్కడో దూరంగా వున్న ఒక లోయలో వుందని, ఇక్కడ మాత్రం తొమ్మిది లక్షల జరాబా వున్న భోపాల్ నగరం నడిబొడ్డులో ఈ ఫ్యాక్టరీ వుందని వారు చెప్పారు.

8,508 మంది ఈ రోజువ భోపాల్ లో మృత్యువుకు దగ్గరలో వుండగా వారిచికిత్స షషయంలోగాని, పునరావాసాన్ని కల్పించడంలోగాని ఇంతవరకు జరిగింది అతి స్వల్పమేనని, ఎస్. ఎఫ్. ఐ. రాష్ట్ర శాఖ అధ్యక్షుడు శ్రీ ఆదిత్యనిగమ్ తలచియచేశారు. ఆస్పత్రులలో చికిత్స పొందుతున్న బాధితుల పరిస్థితి దారుణంగా వుందని, వారికింకా నష్ట పరిహారం చెల్లించబడలేదని, అయినా యూనియన్ కార్పొరేషన్ సంస్థ ఇంకా దేశంలో కొనసాగుతుందని ఆయన విమర్శించారు.

ప్రపంచ వ్యాపిత ఉద్యమానికి పిలుపు

అఖిల భారత శాంతి, సంఘీభావ సంస్థ మధ్యప్రదేశ్ శాఖ భోపాల్ లో మూడు రోజుల పాటు జాతీయ సదస్సు నిర్వహించింది. ప్రపంచంలో “ఎక్కడైనా, ఎప్పుడైనా” బహుళజాతి సంస్థలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడటానికి బలోపేతమైన ప్రపంచ వ్యాపిత ఉద్యమాన్ని నిర్మించాలని ఈ సదస్సు పిలుపు నిచ్చింది.

నయావలనవాద దోపిడీ, సామ్రాజ్యవాదులకి శక్తివంతమయిన ఆయుధాలుగా బహుళజాతి సంస్థలు పని చేస్తున్నాయనడానికి ఈ భోపాల్ దుర్ఘటన సాక్షి భూతంగా నిలుస్తుందని సదస్సు ముగింపు సందర్భంగా విడుదల చేసిన ఒక ప్రకటన పేర్కొంది.

నిరుద్యోగ భృతికై డిమాండ్

దేశంలో విద్యాధికులైన నిరుద్యోగులందరికీ నిరుద్యోగభృతి ఇచ్చి, ఈ సమస్య పరిష్కారానికిగాను ఆర్థిక విధానాలకు క్రొత్త వరవడి కల్పించాలని రాజ్యసభలో సభ్యులు ప్రభుత్వానికి గట్టిగా విజ్ఞప్తిచేశారు కాంగ్రెస్ ఎస్. సభ్యుడు శ్రీ సురేష్ కల్మాడి నిరుద్యోగ సమస్యపై ఒక సావధాన తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. ఈ తీర్మానంపై జరిగిన చర్చలో పాల్గొంటూ పలు వరుసలు ప్రభుత్వ నూతన ఆర్థిక విధానాలను సెలెక్షన్ గా విమర్శించారు. ప్రభుత్వం బహుళజాతి సంస్థలకు ద్వారాలు తెరుస్తూ దేశంలోని పరిశ్రమలు ఖాయిలా పడటానికి కారణం అవుతోందని వారు అన్నారు. ఏడవ ప్రణాళిక లక్ష్యం నిరుద్యోగాన్ని తగ్గించడమేనని గ్రామీణాభివృద్ధి మంత్రి శ్రీ చందూలాల్ చంద్రార్థర్ అన్న మాటలతో ఏకీభవించకుండా వివిధ శాఖలలో కంప్యూటర్లను ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రభుత్వం చేస్తున్న యత్నాలను సభ్యులు దుయ్యబట్టారు. ఇది నిరుద్యోగాన్ని అధికం చేస్తుందని వారు చెప్పారు.

సావధాన తీర్మానంపై శ్రీ కల్మాడి చర్చను ప్రారంభిస్తూ ఈ ఏడాది ఆగస్టు నెలాఖరుకు దేశంలోని నిరుద్యోగుల సంఖ్య 2 కోట్ల 54 లక్షలకు చేరిందనీ, ఈ సమస్య నివారణకు ఏడవ ప్రణాళికలో చెప్పినదేమీ లేదనీ అన్నారు.

అణు ఇంధనం, అంతరిక్ష పరిశోధన, రక్షణ, రైల్వేల వంటి ఉన్నత సాంకేతిక రంగాలలో ఆయితే కంప్యూటర్లు అవసరంగాని, సర్వీస్ రంగాలలో వాటిని ప్రవేశపెట్టడం పెద్ద ఎత్తున నిరుద్యోగానికి దారి తీస్తుందని శ్రీ కల్మాడి అన్నారు. శ్రీ సుకన్ రే సేన్ (మార్క్సిస్టుపార్టీ) కూడా ఇవే అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేశారు. ఉద్యోగుల ఓవర్ టైమ్ లను అదుపు చేయాలనీ కద్దరూ అభిప్రాయపడ్డారు.

“వర్కింగ్ క్లాస్”

చదవండి :

బొగ్గు పరిశ్రమలో రహస్య ఓటింగుకు

ఐ. యన్. టి. యు. సి. వ్యతిరేకత

బొగ్గు పరిశ్రమలో మేనేజిమెంటులో కార్మికుల బాగస్వామ్యం గురించి అక్టోబరు 29న ఢిల్లీలో సమావేశం ఉక్కుగనుల మంత్రి శ్రీ వనంతసాథే అధ్యక్షతన జరిగింది.

మేనేజిమెంటులో కార్మిక ప్రతినిధులు పాల్గొనే విషయం రహస్య ఓటింగు ద్వారా తేల్చుటకు అంగీకరించబడినది. రహస్య ఓటింగుకు మొదట ఐ.ఎన్.టి.యు.సి వ్యతిరేకించిననూ మంత్రిగారు ఎలా నిర్ణయిస్తే దానిని పాటించుతానంటూ రహస్య ఓటింగుకు ఆమోదం తెలిపింది.

అయితే ఒక పేచీ పెట్టింది. కార్మిక ప్రాతినిధ్యంకోరే సమాఖ్య చెక్ ఆఫ్ సిస్టంకు ఒప్పుకోవాలనీ తాము ఏ సంఘ సభ్యులో దానికి చుదా మేనేజిమెంటు జీతాలనుండి మినహాయించి యూనియన్ కు జమచేయాలనే ఫారాలమీద కార్మికులు సంతకాలు చేయాలని కోరింది. ఇతర సమాఖ్యలు కాదన్ననూ INTUC తన వట్టు విడువలేదు. ఇష్టంలేని కార్మికులు సంతకాలు చేయనక్కరలేమకదాయని వాదించింది. ఆ విధంగా తాను మాత్రం సంతకాలు సేకరించవచ్చుననుకొంది. పైగా ఆ తర్వాత INTUC నాయకుడు మనసు మార్చుకొని రహస్య ఓటింగునే వ్యతిరేకిస్తూ వ్రతీకా ప్రకటన చేశాడు. కార్మికుల సంతకాలే సరిపోతని ఏ సంఘ బలం ఎంతో తేల్చుకోటానికి అన్నాడు.

ఈ పరిస్థితిని చర్చించటానికి ఆలిండియా కోల్ పర్మిట్స్ పెడరేషన్ సవంబరు 18న అసన్ సోల్ పట్టణంలో సమావేశమైంది. INTUC నాయకత్వం రహస్య ఓటింగును వ్యతిరేకించటం, చెక్ ఆఫ్ పద్ధతి కావాలనటం మేనేజిమెంటులో కార్మికుల బాగస్వామ్యం అనే మాటకే అర్థం లేకుండా పోతుందనీ, చెక్ పద్ధతిని ఆసరాతీసుకుని కొన్ని మేనేజిమెంటూ, మాఫియాగ్యాంగులు కార్మికులను వర్తిడి చేసి ఫారాలమీద సంతకాలు చేయించే

ప్రమాదం వుందని, ఆ విధంగా కార్మికులు స్వేచ్ఛగా తమ ప్రతినిధులను ఎన్నుకోవటానికి బదులుగా మేనేజిమెంటు కనుసన్నలలో మెలిగే సమాఖ్య ప్రతినిధులే పాల్గొనే స్థితి ఏర్పడుతుందనీ పెడరేషన్ కార్యవర్గం భావించింది. చెక్ ఆఫ్ పద్ధతి లేకుండా అందరు కార్మికులు రహస్య ఓటింగులో పాల్గొనే అవకాశం కోసం వట్టుపట్టాలని నిశ్చయించింది. ఈ నిర్ణయం మేరకు పెడరేషన్ అభిప్రాయాన్ని అధ్యక్షుడు కామ్రేడ్ పాండే సవంబరు 25న గనులమంత్రికి లేఖద్వారా తెలియజేశారు. హెచ్.ఎం.ఎస్., బి.ఎం.ఎస్ నాయకులతో చర్చించగా వారుకూడ సి.ఐ.టి.యు తీసుకున్న వైఖరిని బలపర్చటానికి అంగీకరించారు.

ఏకాభిప్రాయ సాధన కోసం యూనియన్లలో చేరిన కార్మికులు మాత్రమే ఓటింగులో పాల్గొనాలన్న దానికి CITU అంగీకరించింది. కాని రహస్య ఓటింగును వ్యతిరేకిస్తూ INTUC నాయకుడు కాంతి మేహతా వ్రతీకత్తో ప్రకటన చేయటంతో చెక్ ఆఫ్ పద్ధతి దుర్వినియోగం చేయబడుతుందని యూనియన్ల సభ్యులు మాత్రమే పాల్గొనాలి అన్న దానికి అంగీకరించి వుండాలిగాదా అని పెడరేషన్ కార్యవర్గం అభిప్రాయపడింది. లోగడ యిచ్చిన అంగీకారాన్ని ఉపసంహరించి అందరు కార్మికులూ ఎన్నికల్లో పాల్గొనాలని కోరుటకు నిశ్చయించింది.

“వాయిస్ ఆఫ్

చర్కింగ్ ఫుమర్”

చవపండి! చదివించండి!

యల్. ఐ. సి.

ఉద్యోగులకు

టి. యు క్లాసులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని యల్.ఐ.సి. ఉద్యోగులకు డ్రేడ్ యూనియన్ క్లాసులు నవంబరు 21 నుండి 24 వరకు విజయవాడలో జరిగాయి. జీవితభీమా, సాధారణ భీమా, పీల్ లెస్ కు చెందిన 143 మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీ కె.కె.డి. హనుమంతరావు ప్రెస్ ని పాల్గా వ్యవహరించారు. ఉపాధ్యాయులుగా శ్రీ సర్పా సత్యనారాయణ, శ్రీ నండూరి ప్రసాదరావు, శ్రీ జి.కా. వెంకయ్యగారు క్లాసులు చెప్పారు.

జిప్సమ్

కార్మిక విజయాలు

విశాఖ జిల్లా సింహాచలం రైల్వేస్టేషన్ వద్ద జిప్సమ్ యార్డులో పనిచేస్తున్న సుమారు 180 మంది లోడింగ్, అన్ లోడింగ్ కార్మికులు సి.ఐ.టి.యు. యూనియన్ ద్వారా సమితితమై తమ యాజమాన్యంతో 30.11.1985న ఒక చారిత్రాత్మకమైన జెతన ఒప్పందాన్ని చేసుకున్నారు. గత 18 సం॥గా పనిచేస్తున్న ఈ కార్మికులు ఒక ఒప్పందం రాసుకోవడమనేది ఇదే మొదటిసారి. యాజమాన్యం ప్రయోగించిన అనేక జిత్తులను వమ్ముచేసి, వారు కలుగజేసిన ప్రమలకు లొంగకుండా, కార్మికులు ఐక్యంగా పోరాడారు.

ఈ ఒప్పందం ప్రకారం కార్మికులకు 27 శాతం పీసురేటులో పెరుగుదల వచ్చింది. మెడకల్ బెనిఫిట్ ప్రతి కార్మికునికి నెలకు రు॥ 35/-లు చెల్లించబడుతుంది. ఇంకాక టీ ఎలవెన్స్, ఎక్స్ గ్రేషియా, రు॥ 300/-లు పండ్లగ ఎద్దాన్ని పొటి అనేక రాయితీలు సంపాదించునున్నాడు.

2-12-1985 న జరిగిన అసెంబ్లీ బాడి సమావేశ లో కార్మికులు సమితి CITU నాయకత్వం వహించిన నిర్వహణ సేవలకు కొనియాడుతూ, మొదటి ఒక రోజు వేతనం CITU కు విరాళంగా ఇవ్వాలని తీర్మానించుకున్నాడు.

With best Compliments From

M/s SURI ENGINEERS
Private Limited

Plot No. 4/4,
I. D. A. Nacharam,
HYDERABAD

1971 తర్వాత, 14 సంవత్సరాల విరామం తర్వాత నవంబరు 25, 26 తేదీలలో 28వ భారతీయ కార్మిక మహాసభ ఢిల్లీలో జరిగింది.

“ఈ సభ సాధించింది ఏమిటి?” అని అందరూ సహజంగానే ప్రశ్నిస్తున్నారు. తమలో తాము ప్రశ్నించుకుంటున్నారు.

సభ తుది నిర్ణయం గురించి అధికార పూర్వకంగా ఇంకా ఎలాంటి పత్రం విడుదల కాలేదు. అందువల్ల పత్రికలు వివిధరకాలుగా ప్రకటించిన వార్తలమీద ఆధారపడి వ్యాఖ్యానించాల్సి వస్తున్నది. రెండురోజులపాటు 16 గంటల వ్యవధిలో సాగిన చర్చలలో వచ్చిన భావాలను ఒక సమిష్టి పత్రంగా రూపొందించి ప్రకటించాలని ప్రయత్నం జరిగింది. కాని ఆ ప్రయత్నం జయప్రదం కాలేదు. భిన్నా భిన్న ప్రాయాలు వ్యక్తమైనాయి ఆ పత్రం మీద. ఆ పత్రాన్ని, చర్చల వివరాలను పాఠాన్న వారికంతా పంపితే వారు వారం రోజులలోగా తమ అభిప్రాయాలను పంపాలని, ఆ అభిప్రాయాలదృష్ట్యా పత్రాన్ని ప్రభుత్వం రూపొందిస్తారని అంగీకరించి లేచిపోయారు.

ఒక సమిష్టి పత్రం గూడా ఆమోదించలేక పోవడం దాని వైఫల్యం, 14 ఏండ్ల తర్వాత సభ జరగడం, అదీ ప్రశాంతంగా సాగడమే గొప్పవిజయంగా ఐ.ఎన్.టి.యు.సి. నాయకులు శ్రీరామానుజం ప్రకటించారు. ఇతర ప్రతినిధులు ఎవ్వరూ తమ అభిప్రాయాలను సహితం ప్రకటించలేదు.

“కొండను తవ్వి ఎలుకను పట్టారు” అన్న చందంగా సభ జరిగిందని పత్రికలన్నీ దాదాపు ఒకేరకంగా వ్యాఖ్యానించాయి.

అయితే భారత కార్మికసభను ఏర్పాటు చేసిన తీరు, అందుకు అనుసరించిన విధానం. రూపొందించిన చర్చనీయాంశాలు గమనిస్తేనే ఆ సభ ఏ మాత్రం ఫలితాలను ఇస్తుందనే విషయం తేటతెల్లమౌతుంది.

భారత కార్మిక సభలో ప్రాతినిధ్యం ఎలావుండాలనే విషయం ఎడతెగని చర్చలకు దారితీసింది. కార్మికులు రహస్య ఎన్నిక ద్వారా తమ ప్రతినిధులను ఎన్నుకోవాలని కార్మికులలో అత్యధిక సంఖ్యాకులకు ప్రాతినిధ్యం వహించే కేంద్ర సమాఖ్య కోరుతున్నాయి. కేవలం అధికారుల వెరిఫికేషన్ ను ఆధారం చేసుకుని ప్రాతినిధ్యం నిర్ణయించాలని ఐ.ఎన్.టి.యు.సి. కోరుతున్నది, భారత కార్మికులకు తానే నిజమైన ప్రతినిధిని అని చెప్పుకునే ఈ సంస్థ రహస్య బాలెట్ కు ఎందుకు భయపడుతున్నట్లు?

కార్మికవర్గ ప్రాతినిధ్యం

ఐ.ఎన్.టి.యు.సి కాక మిగతా సంఘాలన్నీ వెరిఫికేషన్ వద్దతిని కాదన్నాయి. ఆ విషయం 1981 డిసెంబరు 5న ప్రధాన లేబర్ కమిషనర్ కు తెలిపాయి. 1984 ఏప్రిల్ 7న మరొకసారి స్పష్టంగా తమ అభ్యంతరాలను తెలుపుతూ సమిష్టిగా వుత్తరాలు రాశాయి. 1984 సెప్టెంబరు 15న తమ ప్రత్యామ్నాయ ప్రతిపాదనలు పంపాయి. “వెరిఫికేషన్ కు మరింత మెరుగైన వద్దతిని” రూపొందించేందుకు సెప్టెంబరు 24న (1984) ఒక సమావేశం జరిగింది.

కాని ట్రేడ్ యూనియన్ల మధ్య ప్రాతినిధ్యం సంగతి ఏకాభిప్రాయం రాకుండానే హడావుడిగా ఈ సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. అంతేగాదు 1980లో అంతా అంగీకరించిన వద్దతిలోనే సమావేశం జరుపుతున్నట్లు ఒక అసత్య నినాదంతో ప్రభుత్వం ప్రకటనలు చేసింది.

1980లో ప్రభుత్వం రూపొందించిన విధానాన్ని ఆమోదిస్తే “మెరుగైన విధానం” కోసం 1984 సెప్టెంబరు 24న మరొక సమావేశం ఎందుకు జరిగినట్లు?

ఐ. ఎన్. టి. యు. సి. కోసం

1980లో కార్మిక సమాఖ్య సభ్యత్వం వెరిఫికేషన్ కు ప్రభుత్వం పూనుకుంది.

పాలక పక్షాన్ని బలపరచే ఐ.ఎన్.టి.యు.సి.కి వట్టం కట్టడమే ఈ వద్దతి వుద్దేశ్యం. ఈ వద్దతిని నిరసిస్తూ సి.ఐ.టి.యు.ఎం.టి.యు.సి.లు వెరిఫికేషన్ ను బహిష్కరించాయి. బి.యం.ఎస్. లాంటి సంస్థలు వెరిఫికేషన్ ను వ్యతిరేకించినా బహిష్కరణ ప్రతిపాదనను ఆమోదించినా ఆ అభిప్రాయాలను పక్కకు పెట్టి వెరిఫికేషన్ లో పాల్గొన్నాయి.

ప్రభుత్వం ఇంత అడ్డగా నిలిచినా ఐ. ఎన్. టి. యు. సి. కుదేలు పడింది. ఆ సంఘం చెప్పిన సభ్యత్వంలో 25 శాతమే వెరిఫికేషన్ లో గూడా నిలిచింది. పరిశీలించిన సభ్యత్వంలో 30 శాతం మందే దానికి వున్నారు. అయినా వడ్డించేవాడు మన వాడైతే అన్నట్లు కార్మిక ప్రతినిధులలో 50 శాతం ప్రభుత్వం ఆదరణతో దానికి దఖలు పడ్డాయి.

సమిష్టి నిర్ణయాలకు తిలోదకాలు యిచ్చి ప్రభుత్వ పక్షంగా చేరినందుకు బి.యం.ఎస్.కూ ప్రాతినిధ్యం వచ్చింది.

కాని పోరాటం సంస్థ సి.ఐ.టి.యు. కు గాని, మరో వామ పక్ష ట్రేడ్ యూనియన్ కేంద్రం ఏ.ఐ.టి.యు.సి.కి గాని ప్రాతినిధ్యం పూజ్యమైంది.

ప్రభుత్వం ఆలోచనలు

గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా భారత ఆర్థిక విధానం అత్యంత క్లిష్టమైన సొక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటున్నది. పరిశ్రమల లాకౌట్లు, మూసివేతలు విపరీతంగా పెరుగుతున్నాయి. నిరుద్యోగం విలయ తాండవం చేస్తున్నది. పరిశ్రమలో అనునిత్యం వుండే సాధారణ పనులను సహితం కాంట్రాక్టులకు ఇవ్వడం, కాంట్రాక్టు కార్మికుల దోపిడి విశృంఖలంగా సాగిపోతున్నది. కాంట్రాక్ట్ లేబర్ రద్దు చట్టం కాగితాలకే పరిమితమై పోతున్నది. ఉద్యోగ భద్రత కే ఎవరూ ఏర్పడుతున్నది. పులిమీద పుట్రలాగ. రాజ్యాంగ నిబంధన 311 (2) పై సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ఉద్యోగులకు సహితం ఉద్యోగ భద్రత మరింత కరువైంది. బోనస్ చట్టం మార్చిన

'డూడూ బసవన్నల' సభగా జరపాలను

కున్న ప్రభుత్వ ప్రయత్నం విఫలమైంది

తరువాత సహితం ఆందరికీ బోనస్ రావడంలేదు. వ్యవసాయ కార్మికులకు అభిలఖారత చట్టం చేసే బాధ్యతను కేంద్రం వదులుకున్నది. ధరలు విపరీతంగా పెరిగి పోతున్నాయి. ట్రేడ్ యూనియన్ హక్కులు హరింపబడుతున్నాయి.

దీనికి తోడు రాజీవ్ గాంధీ నూతన ఆర్థిక విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నారు. కంప్యూటర్ల ప్రవేశానికి అటోమేషన్ కు ద్వారాలు తెరిచారు గుత్తనంస్థల పెరుగుదలకు, బహుళ జాతి సంస్థల ఆధిపత్యానికి అవసరమైన పథకాలు అంగీకరించారు.

ఈ విధానాలు ఉద్యోగావకాశాలను భగ్నంచేస్తాయి. గతంలో వున్న ఉద్యోగాలను సహితం హరించివేస్తాయి. ధరల పెరుగుదలను మరింత తీవ్రతరం చేస్తాయి.

ఇటువంటి పూర్వరంగంలో కార్మిక మహాసభ జరుగుతున్నది. ఇవి, ఇలాంటివి అనేక సమన్వయాలను మహాసభ చర్చిస్తుందని ఎవరైనా ఆశిస్తారు.

ప్రభుత్వ విధానాలకు డూడూ బసవన్న అంటుంది ఐ. ఎన్. టి. యు. సి. ప్రభుత్వ విధానాలవట్ల తీవ్రమైన వ్యతిరేకత లేనిది బి. యం. ఎస్. వర్గము, వర్గపోరాటము అంగీకరించిన ట్రేడ్ యూనియన్లు మాత్రమే ఈ విధానంలోని అసలు గుట్టు బయట పెట్టగలవు. కార్మికవర్గాన్ని చైతన్య పరచగలవు. వారిని పోరాటాలకు సన్నద్ధ పరచి, నాయకత్వం వహించగలవు.

సరిగ్గా అలాంటి సంఘాలకు ప్రాతినిధ్యం లేకుండా చేయడమే ప్రభుత్వ వుద్దేశ్యం. తన విధానాలను బట్టాజుల్లా పొగిడే వారితో ఒక సమావేశం జరిపి, కార్మికులంతా తమ విధానాలను బలపరుస్తున్నారనే భ్రమలు కలిపించి పబ్లింగ్ గడుపుకోవాలని దాని ఆలోచన.

భారత కార్మిక వర్గం ఈ ఆట సాగనియలేదు. ఎక్కడికక్కడ ఈ విధానానికి నిరసన తెలియజేస్తూ టెలిగ్రాములు

యిచ్చారు. నిరసన తెలియజేశారు. ప్రభుత్వం తన విధానాన్ని మార్చుకొనక తప్పలేదు. 1980 సూత్రం కాక, 1959 సూత్రం ఆమోదిస్తున్నట్లు ప్రకటించింది. దానితో సి.ఐ.టి.యు, ఏ.ఐ.టి.యు.సి లకు స్థానం లేకుండా చేయాలనే ప్రభుత్వ విధానం దెబ్బతిన్నది.

చర్చనీయాంశాలు

తన విధానాన్ని చివరి క్షణాల్లో మార్చుకుంది ప్రభుత్వం అప్పటికీ చర్చనీయాంశాలను నిర్ణయించింది. మరి యిలాంటి సూచనలు పరిగణించేందుకూ సమయమూ లేదు. ప్రభుత్వ సామర్థ్యం లేదు.

భారత పారిశ్రామిక సంబంధాలు పరిశ్రమల వ్యాధిగ్రస్తత, పారిశ్రామిక నిర్వహణలో కార్మికుల పాత్ర, పారిశ్రామిక కార్మికుల భద్రత - ఆరోగ్యం, సంక్షేమ నిధులు, ఉద్యోగుల ఇన్సూరెన్స్, ప్రావిడెంట్ ఫండ్ బాల కార్మికులు గ్రాట్యుటీ ఇన్ షూరెన్స్ పథకాలు, కనీసవేతనాల నిర్ణయం అనే పది అంశాలను ప్రభుత్వం చర్చనీయాంశముగా పెట్టింది.

ఈ వ్యాసంలో ముందే పేర్కొన్నట్లు కార్మికవర్గం ఎదుర్కొంటున్న అసలు సమస్యలు రాగంలోకే రాలేదు సరిగదా, వచ్చిన చర్చనీయాంశాల విషయంలో సహితం లోతైన చర్చగా. సరియైన నిర్ణయాలకు రావడంగాని జరగలేదు.

1982, 1983 లలో ప్రమాదకరంగా వుండిన పారిశ్రామిక సంబంధాలు బాగా మెరుగుపడ్డాయనే సాత్తప్రతి కేంద్ర ప్రభుత్వం వ్యక్తం చేసింది. అదే బావాన్ని అందరి అభిప్రాయంగా చితింపేందుకు సమావేశం చివర ప్రయత్నం గూడా సాగింది. అయితే ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులు ఈ చిత్రణకు తమ నిరసన, అసంగీకారం తెలిపారు.

పారిశ్రామిక నిర్వహణలో కార్మిక భాగస్వామ్యం అనేది ఎడతెగని చర్చగా

మిగిలిపోయింది. ఉత్పత్తి, ఉత్పాదన పెంచే సాధనాలుగా మాత్రమే ఈజాయింట్ కౌన్సిళ్ళు వుండాలని ప్రభుత్వ, యజమానుల కోరిక, వాదన. పరిశ్రమ నిర్వహణలో అన్ని విషయాలలో కార్మికులకు సమాన హోదాతో పాల్గొనే హక్కు వుండాలని, నిర్వహణలో నాయకత్వం వహించే కార్మిక ప్రతినిధులను రహస్య బాలెట్ ద్వారా ఎన్నుకోవాలని ప్రజాతంత్ర ట్రేడ్ యూనియన్ వుద్యమం కోరుతున్నది.

ఈ విధానం సూత్రప్రాయంగా అంతా ఆమోదించారు. అందుకు చట్టం చేయాలా? లేక న్యచ్చుదంగా జరగాలా అనేది, ఏర్పర్చబోయే స్టాండింగ్ కమిటీ చర్చకు వదిలేశారు.

పారిశ్రామిక కార్మికుల భద్రత-రక్షణ విషయాలలో ప్యాక్టరీ చట్టాన్ని మరింత కట్టుదిట్టంచేయాలని, ప్రభుత్వ అధికారాలను పెంచాలని నిర్ణయించారు. ఉద్యోగుల ఇన్సూరెన్స్ మూలంగా కార్మికులకు అందవలసిన సహాయం అందడంలేదని, అనుపత్రులలో అందుతున్న సహాయం అతి హీనంగా వుందని అందరూ భావించారు.

బాలురు శ్రమశక్తిని అమ్ముకోకుండా చేయలేమని ప్రభుత్వం చేతులు ఎత్తేసింది. కాగా బాలురు పనిచేయవలసిన అవసరం లేకుండా వుండే సాంఘిక, ఆర్థిక పరిస్థితిని కలిగించాలని సాధారణ సూత్రాలను మాత్రమే వర్ణించింది.

ప్రావిడెంట్ ఫండ్ ను ప్రస్తుతం వున్న 8 శాతం నుండి 10 శాతంకు పెంచాలని భావించారు. యజమానుల భాగం మాత్రమే పెంచాలని ప్రభుత్వము, కార్మిక ప్రతినిధులు వాదించగా యజమానులు కార్మికుల భాగం గూడా పెంచాలని పట్టు పట్టి గెలిచారు బహుళ సమావేశంలో స్పష్టంగా నిర్ణయానికి వచ్చిన అంశం ఇదొక్కటే నేమో!

గ్రాట్యుటీ చెల్లింపు గ్యారంటీ ఏర్పర్చేందుకు ఒక ఇన్సూరెన్స్ పథకం తయారు చేయాలని సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించారు. దాని వివరాలు సహితం ఏర్పడబోయే స్టాండింగ్ కమిటీ రూపొందించాలని నిర్ణయించారు.

ఏనమన్యకూ పరిష్కారం లేదు ఇదే సభా ఫలితాలపై సర్వత్రా ఏర్పడిన అభిప్రాయం

అత్యధిక శ్రామికులకు సంబంధించిన విషయం కనీసవేతనాల నిర్ణయం. ఒక్క బెంగాల్ లో మినహా మరెక్కడా కనీస వేతనాలతో పాటు డి. ఏ. యివ్వడం లేదు. అంతేగాదు కనీసవేతనం ఒక్కొక్క రాష్ట్రంలో ఒక్కొక్కరీతిగా ఒక రాష్ట్రంలోనే వివిధ జిల్లాల మధ్య తేడాలు వుంటున్నాయి. కనీస వేతనం అనేది శాస్త్రీయమైన అర్థాన్నే కోల్పోయిన స్థితి. కనీస నిర్ణయాల మధ్యకాలం ఎంతో గడిచిపోతున్నది. కనీసవేతనాలను అమలు జరిపే యంత్రాంగం కోరవడుతున్న స్థితి.

దీని విషయంలో సహితం ఖచ్చితమైన నిర్ణయాలకు రాలేకపోయింది సమావేశం.

డూడూ బసవన్నలతో సమావేశం జరిపి తన విధానాలకు కార్మికవర్గం మద్దతు వుందని అనిపించుకోవాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నించింది. కాని అది విఫలమైంది. కార్మికవర్గ స్టాడింగ్ కమిటీని పునరుద్ధరించి 6 నెలలకొకసారి సమావేశం ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయం జరిగింది - ఇదీ - ఇదే 28 వ భారత కార్మిక సభ విజయాలుగా మనం పేర్కొనగలం.

రాజధానిలో

కార్మిక శాఖ సైరన్లు

రాత్రి 8 గంటల 30 నిమిషాలకు దుకాణాలను, సంస్థలను మూసివేయాలని కార్మికులకు, యజమానులకు తెలియజేయడానికి నగరంలో అబిడ్స్, కోఠి, చార్మినార్ ప్రాంతాలలో కార్మిక శాఖ మూడు సైరన్లను ఏర్పాటు చేసింది. రాత్రి ఎనిమిదిన్నర గంటలనుండి ఉదయం ఎనిమిదిన్నర గంటలవరకు యజమానులు తమ వ్యాపార సంస్థలను మూసివేయడానికి చర్య గైకొంటారన్న ఆశాభావాన్ని లేబర్ కమిషనర్ వ్యక్తం చేశారు.

కర్నూల్ లో శ్రామిక మహిళాసభ

కర్నూలు పట్టణంలోని వివిధ పరిశ్రమల్లో పనిచేస్తున్న దాదాపు 400 మందికి పైగా శ్రామిక మహిళలతో కర్నూలు పట్టణంలో బళ్లారి రోడ్డులోని ఎ. పి. గ్లాస్ ఫ్యాక్టరీవద్ద శ్రీమతి యల్లాదేవి అధ్యక్షతన సదస్సు జరిగింది.

మొదట మహిళాసంఘ పట్టణనాయకురాలు శ్రీమతి విశాలాక్షి మాట్లాడుతూ సమస్యల పరిష్కారానికి పోరాడుతూ ప్రజాసంఘాల నిర్మాణానికి శ్రామిక మహిళలు అన్నివిధాలా ముందుండి పనిచేయాలని కోరారు. రాష్ట్ర శ్రామిక మహిళా సంఘం కన్వీనర్ శ్రీమతి పుణ్యవతి పెట్టుబడిదారీ విధానంలో శ్రీలను దోచుకుంటున్న పరిస్థితిని వివరిస్తూ సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపట్టడంలో ప్రభుత్వం మేనేజిమెంట్లు ఘోరంగా విఫలమయ్యాయని విమర్శించారు. ప్రక్కనే సోషలిస్టు దేశాలలో మన కంటే వెనుక స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటికీ అన్ని విధాల ఎంతో ప్రగతి సాధించారని, సోషలిస్టు ప్రభుత్వాన్నేర్పాటు చేసుకోవటానికై శ్రామిక మహిళలు అన్ని ప్రజాసంఘాలను కలుపుకొని పోరాడాలని అన్నారు.

సి.ఐ.టి.యూ. జిల్లా నాయకులు శ్రీ డి. షద్రక్ మాట్లాడుతూ కర్నూలు పట్టణంలో జరిగిన అన్ని పోరాటాల్లోనూ మహిళలు తమవంతు కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించారని, అంతేగాకుండా తమవంతుగా ఆర్థికంగా కూడా సహాయం చేస్తూనే ఇతర ప్రజాసంఘాలు నిర్మించడానికి కృషిచేస్తున్నారన్నారు.

సి.ఐ.టి.యూ. పట్టణ అధ్యక్షుడు శ్రీ కె. ఎస్. ఆర్. మూర్తి సందేశ మిచ్చారు. అనంతరం కామ్రేడ్ యల్లాదేవి కన్వీనర్ గా మరో 8 మంది సభ్యులతో శ్రామిక మహిళా సంఘ కమిటీని ఎన్నుకొన్నారు.

గొందిపర్ల ఏరియాలో

ఈ నెల 21వ ఉదయం 10 గంటలకు 300 మంది మహిళలతో గొందిపర్లలో ఏరియా మహిళల సదస్సు శ్రీమతి అమ్మలు అధ్యక్షతన జరిగింది. పట్టణ మహిళాసంఘ

కార్యదర్శి శ్రీమతి విశాలాక్షి పట్టణంలోను చుట్టుపక్కల గ్రామాలలో ఇటీవలకాలంలో స్థానిక సమస్యలపై ప్రభుత్వ అధికారులతో పోరాడుతూ, అశ్లీల సాహిత్యానికి, అశ్లీల చిత్రాలకు వ్యతిరేకంగా చేసిన కార్యకలాపాలను వివరించారు. అదేవిధంగా మహిళలు కదిలి సమస్యలపై పోరాడడంవలన మంచి నీటి సమస్యను, మరుగుదొడ్లను నిర్మించుకోవటానికి ప్రభుత్వం ద్వారా సాధించుకొన్న విజయాలను కూడా వివరించారు.

రాష్ట్ర నాయకురాలు శ్రీమతి పుణ్యవతి మాట్లాడుతూ 38 సంవత్సరాల మనస్వతంత్ర భారతావనిలో మహిళల దుస్థిర పరిస్థితులను వివరించారు.

311 (2)ను వ్యతిరేకిస్తూ

నెల్లూరులో ధర్నా

విచారణలేకుండా ఉద్యోగులను తొలగించవచ్చుననే సుప్రీంకోర్టు తీర్పుకు అవకాశం కల్పించిన రాజ్యాంగంలోని 311 (2) (బి) (సి) అధికరణాలను తొలగించాలని పార్లమెంటు ఎదుట ధర్నా జరుపుతున్న సందర్భంగా దేశంలోని ముఖ్యపట్టణాలలో ధర్నాలు జరపవలసిందని ఇచ్చిన పిలుపు మేరకు నెల్లూరు కలెక్టరు కార్యాలయంవద్ద కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగుల, కార్మికుల ఆందోళన కమిటీ ఆధ్వర్యంలో నవంబరు 25వ ధర్నా జరిగింది.

ధర్నాకు ముందు జరిగిన ప్రదర్శనలో వివిధ సంఘాలకు చెందిన 120 మంది పాల్గొన్నారు. ధర్నాను జయప్రదం చేసిన వారికి కమిటీ కన్వీనరు శ్రీ డి. రామసుబ్బారెడ్డి అభినందనలు తెలుపుతూ, ఈ పోరాటాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకుపోయేందుకు ఉద్యోగులు, కార్మికులు సాసిద్ధంగా వుండాలని ప్రజాతంత్రవాదులు బలవరచాలని విజ్ఞప్తి చేశారు.

నమోదైన నిరుద్యోగులు

2.53 కోట్లు

1985 ఆగస్టు మాసాంతంవరకు ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్చేంజీలో నమోదు చేసుకున్న ఉద్యోగార్థుల సంఖ్య 2.53 కోట్లుగా ఉన్నదని కార్మిక శాఖామంత్రి తెలిపారు.

పన్నిన పద్మవ్యాహం...

ఏడాదిక్రితం-పిల్లా పాపలతో ఆద మరచి నిద్రిస్తున్న జె. పి. నగర్లో అర్ధ రాత్రి అలజడి రేగింది. సుఖంగా నిద్ర పోతున్న 2500 మంది దీర్ఘనిద్రకు బలి అయినారు. రేపటిని గురించి కలలో తేలు తున్న ఆ భోపాల్ నివాసులకు మరి తెల్ల వారలేదు. లక్షలాది మంది భోపాల్ ప్రజల బతుకు తెల్లవారిపోయింది.

యూనియన్ కార్యేర్పాట్ల ప్యాక్షరీ వదలిన మ్యూజిక్ హాళి కరాళ స్వర్యం చేసింది. భోపాల్ ను ఒక సామూహిక స్మశానంగా మారింది.

ప్రపంచ చరిత్రలోనే ఇంతటి ఘోర ప్రమాదం జరగలేదు. సామాజ్య వాదుల లాభతృప్తి ఒక్కసారిగా ఇందరిని బలి గొనలేదు. ప్రపంచ ప్రజల చైతన్యాన్నే మొద్దు బార్చి నిర్విణ్ణులను చేసిన ఘటన ఇది.

కాని ఆ చరిత్ర ఆ రోజుతో ముగియ లేదు.

ఆనాడు ఆ కాటుకు గురైన లక్షలాది మందిని ఆ విషం వెన్నంటి వేధిస్తునే వుంది. అంతేగాదు రానున్న తరంపై, వారి భవిష్యత్ పై తన ప్రభావం నెరుపు తూనే వుంది. ఆనాటికి వున్న వారినేగాదు, ఆ తరువాత ఈ లోకంలోకి అడుగుపెట్టిన పసిబిడ్డల భవిష్యత్ ను సహితం అందకార మయం చేసింది. అయోమయం చేసింది.

విషవాయువు సోకగానే ప్రాణరక్షణకు వరుగులు తీసిన గర్భవతులు- గర్భస్రావం చేసుకున్నారు. ఆనాడేగాదు అలాంటి స్త్రీలకు గర్భస్రావం నిత్యకృత్యమైంది. బ్రతుకే ఒక భయంగా రూపొందింది. భయం బ్రతుకులో ఒక భాగమై తన శక్తిని కోల్పోయింది. అలాంటి మహిళలు మళ్లా గర్భధారణ చేస్తారా? బిడ్డలను కంటారా? పుట్టిన బిడ్డలు సాధారణంగా వుంటారా? జీవన వ్యాపారానికి పనికి వస్తారా? ప్రశ్నలు, ప్రశ్నలు-సమాధానం రాని ప్రశ్నలు, సమాధానం లేని ప్రశ్నలు-

ఇదీ విషవాయువు తరువాత బ్రతికిన మహిళల దుర్భవ జీవితం. ప్రశ్నార్థకమైన భవిష్యత్

అంతు ఎరుగని నొప్పి. నొప్పులే బ్రతుకులై నాయ్. కడుపులో గుండెలో చను కట్టులో నొప్పి. రక్తస్రావం. బహిష్టులో క్రమ రాహిత్యం-స్త్రీల బ్రతుకే రోగగ్రస్త మైంది.

శరీరం పట్టు తప్పింది. మనసు మూగ బోయింది. చైతన్యం నెలపు తీసుకుంది. పనిపై ఆకాంక్షలేదు. జీవితం సమాధి స్థితికి చేరుకుంది. దగ్గితే రక్తం. ఊపిరి నలవని ఊపిరితిత్తులు. గాయపడిన పాదాలు. వంటినిండా కురుపులు. ఏమీ తెలియని, ఏమీ తోచని ఆమాయకత ఆవరించిన మొక్కపోయిన జీవితం.

పుట్టిన బిడ్డలలో నహితం ఏడాది క్రితం జరిగిన ప్రమాద చిహ్నాలు. పుడుతున్న వారి రూపాలు వికృతం. పెరగని అవయవాలు. సరిగా కొట్టుకొనని గుండెలు- ఇదీ భోపాల్ వనంలో విరుస్తున్న మొగ్గల బతుకు.

దీనికి విరుగుడు ఏమిటి?

ఈ పరిస్థితి చక్కదిద్దేది ఎలా?

శాస్త్రజ్ఞులు తలలు వట్టుకుంటున్నారు. శాస్త్రానికి, వైద్యానికి ఆధ్వర్యం వహించి, నలహాలివ్యాల్సిన భారత వైద్య పరిశోధనా

మండలి కప్పదాట్ల ఆదేశాలతో పరిస్థితిని మరింత దుర్భరం చేస్తున్నది.

అంగవైకల్యపు బ్రతుకా? చావా? - రెండే ప్రశ్నలు ఎదురౌతున్నాయి భోపాల్ కష్టజీవులకు.

* * *

ఏడాది నిండింది.

రెండు మంత్రి వర్గాలు మారాయి.

దుర్ఘటనను విచారించేందుకు నియమించిన కమిషన్ ముందు తన వాదనను సహితం ప్రవేశ పెట్టలేదు రాష్ట్రప్రభుత్వం.

దీనికంతా కారణమైన యూనియన్ కార్యేర్పాట్ల కంపెనీ కమిషన్ ముందుకే రాలేదు. తన రికార్డంతా ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుందట! అది లేకుండా మా వాదన ఎలా చెప్పగలం అని సవాళ్ళు విసురుతున్నది.

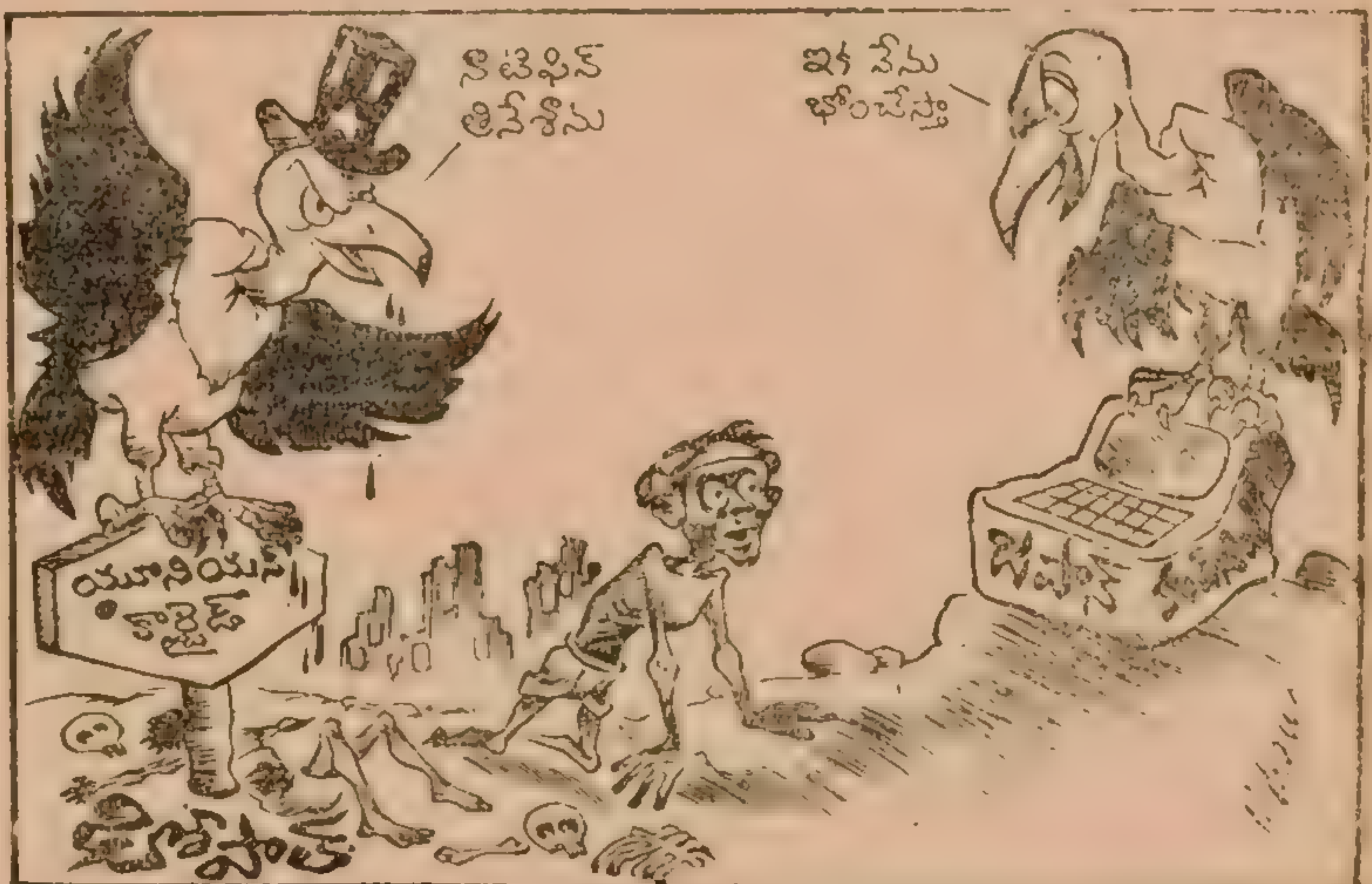
కమిషన్ ను నియమించిన కేంద్రమే కమిషన్ కు సహకరించలేదు.

విచారణకు పెట్టిన గడువు ముగుస్తోంది ఈలోగా.

కమిషన్ ను కొనసాగించడమా? విచారణకు స్వస్తి చెప్పడమా-అనే మీ మాంసలో పడింది ప్రభుత్వం.

ఈలోగా కంపెనీ కొత్త వర్గవి అందు కుంది. శిక్కు అగ్రవాదుల కుట్ర మూలం గానే ప్రమాదం జరిగిందని అంటున్నది.

ప్రభుత్వాలు, నిబంధనలు, వాదాలు ప్రతివాదాలూ కొనసాగుతూనే వున్నాయ్. కమిషన్ విచారణ సాగుతూనే వుంది.

మనిషి బ్రతుకు హీనం

లాభతృష్ణ సారం

బాధితుల జీవితం మాత్రం దుర్భర మౌతున్నది. చావు - బ్రతుకుల మధ్య జీవితం గడుపుతున్నారు.

* * *

రెండు లక్షల 24వేల మందికి విష వాయువు. సోకిందని ఒకనాడు ప్రభుత్వమే అంగీకరించింది. అనాడు.

బాగా బాధ పడ్డవారు ఎనిమిది వేలే నంటుంది ఈనాడు.

వేలాది మంది అప్పటికప్పుడే మరణించారు. మరణించిన వారిని సహితం లెక్క పెట్టలేకపోయింది అసమర్థ ప్రభుత్వం.

అనాటి దురంతాలు కాదు. ప్రతిరోజూ కొద్దిగా కొద్దిగా మరణిస్తున్న వారి సంగతి కాదు. ఈ ఏడాది పొడుగునా ప్రతినెలా పదుల, వందల సంఖ్యలో ప్రజలంతా రాలి పోతునే వున్నారు.

మరణించిన వారికి పదివేలు ఇతరత్రా బాధితులకు పదిహేను వందలు పరిహారం చెల్లిస్తానన్నది ప్రభుత్వం.

ఏడాది గడిచినా ఈనాటికీ చెల్లింపులు పూర్తికాలేదు.

భోపాల్ వాసులని రుజువుకు రేషన్ కార్డు వుండాలట!

చనిపోయినందుకు సాక్ష్యంగా శ్మశాన వాటిక నర్టిఫికేట్ కావాలట!!

శ్మశానంలో రికార్డు పెట్టాల్సిన కార్పొరేషన్ అధికారులు మూకుమ్మడిగా. శవాలను పాతిపెట్టారు. కాకా రే వుంటే చచ్చిన వారెందరో తెలిసేదిగదా?

ఈ నిబంధనల సంకెళ్ల మధ్య దళారీలు పుట్టారు. గూండాలు తలెత్తారు. ప్రజల బాధలను స్వార్థానికి, వాడుకునే సొమ్ము చేసుకునే అధికారబృందాలు సరేనరి!

కార్పొరేట్ లాభదాహం వారిని బలిగొంది. దళారీలు దాదాలు వారి ఊపిరి పీలుస్తున్నారు.

అధికార పార్టీ నిరంకుశ అధికారులు వారిజీవితాలతో చెర్లాటాలు ఆడుతున్నారు.

పన్నిన పద్మవ్యాహంలా బాధితులు ఆక్రోశిస్తున్నారు.

* * *

ప్యాక్టరీ మూతతో వేలాది కార్మికులు నిరుద్యోగులై వీధినపడ్డారు.

సంపాదించే పెద్ద దిక్కు మరణించి, ఆశ్రయులు ఆకలి ఆక్రందనలు చేస్తున్నారు.

ప్రతివారికీ పునరావాసం, బ్యాంక్

రుణాలు, ప్రత్యామ్నాయ వృత్తులు అంటూ వాగ్దాన పరంపరలు సాగాయి. కానీ ఏడాది గడిచినా యింకా ఎదురు చూస్తూనేవున్నారు బాధితులు.

కార్పొరేట్ విషసర్పం, అధికారుల అలసత్వం, వైద్యుల నిర్లక్ష్యం, పాలకుల వాగ్దాన భంగం కలసి కట్టికుదుపుతున్నాయ్ బాధితుల జీవితాలను.

వీటికి వ్యతిరేకంగా ప్రదర్శనచేస్తే చాలు, పోలీసుల లాఠీలు బాధితుల వీపులపై ఆటలాడుతున్నాయి.

ఇదీ భోపాల్ - ఇదీ పెట్టుబడిదారీ విధానం.

భోపాల్ లో అరెస్టులు

భోపాల్ బాధితుల పట్ల ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యానికి నిరసనగా భోపాల్ 'బింద్' కు పిలుపు యిచ్చారు. ముందుగానే ప్రభుత్వం డిసెంబర్ 2, 3 నెలవులు ప్రకటించింది. అయినా నిరసనకు ఏర్పాటు జరగడంతో అనేక మందిని అరెస్టు చేశారు.

న్యాయ విచారణకు డిమాండ్

తేది. 13-11-1985 న రైల్వే హాస్పిటల్ లో అకాల మరణానికి గురైన రైల్వే వేగన్ వర్కుషాపు కార్మికుడు శ్రీ కె. సుందరరావుకు వ్యాగన్ వర్కుషాపు హాస్పిటల్ లో వైద్యం చేయుటలో నిర్లక్ష్యం జరిగిందన్న విషయముపై న్యాయ విచారణ జరిపించాలని, హాస్పిటల్ సిబ్బందిని, డాక్టర్లను సంఖ్య పెంచాలని కోరుతూ వందలాది మంది కార్మికుల సంతకాలతో వేగిన్ వర్కుషాపు, గుంటుపల్లి, డిప్యూటీ చీఫ్ మెకానికల్ ఇంజనీరు గారి ద్వారా ద. మ. రైల్వే చీఫ్ మెడికల్ ఆఫీసర్ గారికి మెమోరాండంను తేది. 19-11-85 న మధ్యాహ్నము 12 00 కి 1.00 గంటల మధ్య కార్మికులు ఊరేగింపుగా వెళ్ళి కార్యాచరణ కమిటీ నాయకత్వాన సమర్పించుట జరిగినది.

ప్రజాభ్యుదయానికి అంకితమైన ధన్యజీవి

అలగాని పాడు చేరిన కామ్రేడ్ సుందరయ్య తన గ్రామంలో వ్యవసాయ కార్మికులను సమీకరించేందుకు ప్రయత్నించారు. వివిధ కులాలలోవున్న యువకులను సమీకరించడం ప్రారంభించారు.

వ్యవసాయ కార్మికులలో ఆత్మధికులు హరిజనులు. వారు ఆర్థిక దోపిడీకేగాదు, సామాజిక దోపిడీకీ నష్టం గురవుతున్నారు. జీవితంలో అన్ని సౌకర్యాలు వారికి నిరాకరింపబడినాయి. వారికి తోడ్పడటం తన కర్తవ్యంగా భావించారు. ప్రథమ చికిత్స కేంద్రం ఏర్పరచారు. లాభ-నష్టాలు లేని రీతిలో నడిచే ఒక అంగడి తెరిచారు. ఆ అంగడికి సామానుకోసం ప్రతిరోజు నైకిల్ మీద నెల్లూరువెళ్ళి హోల్ సేల్ కొట్టునుండి నరుకులు కొనితెచ్చేవారు.

ఆ కొట్టులోనే దినపత్రిక, అభ్యుదయ సాహిత్యం వుండేది. చదువురాని వారికి పత్రిక చదివి వినిపించడం, చదువు వచ్చిన యువకుల చేత అభ్యుదయ గ్రంథాలు చదివించడం, గ్రామాలలో వచ్చే వాడకట్టు జగదాలు పరిష్కరించడం, ప్రథమ చికిత్స చేయడం జరిగేది.

పాతపంట అయిపోయి కొత్తపంట వచ్చేసరికి కొంతకాలం పడుతుంది. ఈ కొత్త పాతా సందులో వ్యవసాయ కార్మికులు భూస్వాముల వద్ద ధాన్యం అప్పు తీసుకొని పొట్ట నింపుకునేవారు. అందుకు భూస్వాములు "నాము" పేరిట వడ్డీ ధాన్య రూపములోనే గుంజి వ్యవసాయ కార్మికులను దోపిడీ చేసేవారు. దీనిని ఎదుర్కొనేందుకు కామ్రేడ్ సుందరయ్య పథకం వేశారు. వ్యవసాయ కార్మికులకు పని రోజుల్లో ధాన్యం కిళ్ళ బడుతుంది. ఆ రోజుల్లో తమ కూలీలో కొంత భాగం వారు దాచుకోవాలి. కొత్త - పాతా సందున ఆ ధాన్యం కనీసం అవసరాలు తీర్చుకునేందుకు వాడుకోవాలి. అందుకు నామ మాత్రమైన నాము చెల్లించాలి. ఈ ప్రయోగం ఎంతో విజయవంతమైంది. ఆ తరువాతి కాలంలో వ్యవసాయ కార్మి

కులు సంఘటిత పడేందుకు, కూలి పెంపు దల కోసం పోరాడేందుకు వీలైంది.

తన వూరు, తన జిల్లా వదిలారు కామ్రేడ్ సుందరయ్య. రాష్ట్రంలో పార్టీ నిర్మాణం బాధ్యతను స్వయంగా చేపట్టారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పాల్గొని, ఉద్యమ వైఫల్యంతో అసంతృప్తి చెందివున్న యువకులందరినీ కలుసుకొనడం ప్రారంభించారు.

అసంతృప్తి చెందిన వారిలో అనేక మందికి జైళ్ళలో జాతీయ విప్లవకారులతో సంబంధాలు ఏర్పడ్డాయి. వ్యక్తిగత హింసావాద ప్రభావానికి అనేకులు లోనైనారు. అలాంటి సాహసకృత్యాల ద్వారా భారత స్వాతంత్ర్యం సాధించడం వీలౌతుందని భావించసాగారు.

మరి కొందరికి జైలులో వుండగానే రష్యన్ విప్లవ విజయం, బోల్షివిక్ మార్గం పట్ల ఆసక్తి ఏర్పడింది.

ఈ రెండు తరహాల వారినీ కలుసుకున్నారు ఆయన. మొదటి తరహా యువకులతో వివరంగా సైద్ధాంతిక చర్చలు సాగించారు. వారికి వ్యక్తిగత విప్లవమార్గం పొరపాటని, సామూహిక ప్రజాకార్యచరణ మాత్రమే అందుకు ఉపయోగపడుతుందని నచ్చచెప్పారు. కమ్యూనిజంవైపు ఆకర్షించారు. వీరిని, అప్పటికే కమ్యూనిజంవైపు ఆకర్షితులైన వారిని కలిపి కమ్యూనిస్టు ఉద్యమాన్ని నిర్మించేందుకు కృషి ప్రారంభించారు. అందుకోసం వివిధ జిల్లాలలో, విసిరివేసినట్టు వున్న అనేక గ్రామాలకు ప్రయాణించేశారు. అనాడు మార్క్సిజం అధ్యయనం చేసేందుకు పుస్తకాలే కరువు. సాహిత్యమంతా దొంగతనంగానే సంపాదించ వలసి వచ్చేది. అలా వీలైనన్ని గ్రంథాలు సంపాదించి అందరికీ అందించేవారు.

కామ్రేడ్ అమీర్ హైదర్ ఖాన్ శిక్షా కాలం పూర్తి చేసుకొని విడుదల అయినారు. పి.ఎస్. ఆయనను కలిశారు. తాను

ఆ మధ్యకాలంలో సాగించిన కృషిని వివరించారు. అమీర్ హైదర్ ఖాన్ కన్నులు ఆనందంతో మెరిసివుండాలి. దక్షిణాదిన కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నిర్మించే మహత్తర సంకల్పంతో మద్రాస్ చేరారు. ముస్లింగా ఎక్కడో పంజాబులో పుట్టిన కామ్రేడ్ ఖాన్ మద్రాస్ లో బ్రాహ్మణ వేషంతో కమ్యూనిజం నిర్మించేందుకు కృషిచేశారు. "యంగ్ వర్కర్స్ లీగ్" ఆయన ఎగురవేసిన పతాక.

ఆ కామ్రేడ్ అన్వేషణలో దొరికిన ఆణిముత్యం కామ్రేడ్ సుందరయ్య.

"సుందరయ్యను డిస్కవర్ చేయడమే భారత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి కామ్రేడ్ హైదర్ ఖాన్ చేసిన మహత్తర కృషి" అని అనాటి వారి సహచరులు ఒకరు పేర్కొన్నారు. హెచ్.డి. రాజా 1929లో దక్షిణ భారతంలో మొదటి కమ్యూనిస్టు "సెల్" మద్రాస్ విద్యార్థులతో ఏర్పాటు చేశారు. దాని అధ్యక్షాన్నే మద్రాస్ సోదర సమితి ఏర్పడింది. సోదర సమితి పిలుపుపైనే విద్యార్థులు సత్యాగ్రహంలో పాల్గొన్నారు. ఆ సెల్ సభ్యుడిగానే కామ్రేడ్ కంభంపాటి హుల్ దైమర్ గా పనిచేశారు మద్రాస్ లో కామ్రేడ్ హైదర్ ఖాన్ తో కలసి. కంభంపాటి గారి ద్వారానే సుందరయ్యగారు హైదర్ ఖాన్ గారికి పరిచయమైనారు. హైదర్ ఖాన్ కలిగించిన స్ఫూర్తితోనే కామ్రేడ్ సుందరయ్య దక్షిణ భారత ఉద్యమ నిర్మాత అయినారు.

కమ్యూనిజాన్ని అంగీకరించినవారు, అందుకోసం కృషిచేసేవారు కొందరు దొరకగానే సిద్ధాంత గ్రంథాలను అనువదించి, అందరికీ అందుబాటులోకి తేసాగారు.

అనాటికి ఆంధ్రదేశం పారిశ్రామికంగా బాగా వెనుకబడిన ప్రాతం. అందువల్ల పేదలను సమీకరించడం కర్తవ్యంగా పెట్టుకున్నారు అనాడు. కూలి రక్షణ సంఘాలు ఏర్పరచసాగారు. గ్రామీణ వ్యవసాయ కార్మికులను సంఘటితం చేయ

ఆ ఆదర్శనానికి వారసుల మోదాం

సాగారు. గ్రామీణ వ్యవసాయ కార్మికుల ప్రాధాన్యతను, వారిని సంఘటిత పరచే కార్యక్రమం దక్షిణ భారతంలోనే ప్రారంభమైంది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ప్రెస్ వర్కర్స్ ను సమీకరించారు. 1935 నవంబర్ లో బొంబాయిలో జరిగిన ప్రెస్ వర్కర్స్ కార్యవర్గానికి కామ్రేడ్ సుందరయ్య హాజరైనారు. 1936 లో జరగవలసిన అఖిల భారత మహాసభను మద్రాస్ కు ఆహ్వానించారు. 1936 జనవరి 5 న ఆ మహాసభ జయప్రదమైంది.

ఆంధ్ర మద్రాస్ రాష్ట్రాలలో వివిధ ప్రాంతాలలో ఏర్పడిన కూలి రక్షణ సమితులను కలిపి 1935 ఆగస్టు 15 న మద్రాస్ రాష్ట్ర లేబర్ ప్రొటెక్షన్ లీగ్ ఏర్పడింది. దానికి ప్రధాన కార్యదర్శిగా కామ్రేడ్ సుందరయ్య ఎన్నికైనారు.

1920 లోనే అఖిల భారత ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ ఏర్పడింది. దాని మద్రాస్ రాష్ట్ర శాఖను ఏర్పర్చేందుకు పదే పదే ప్రయత్నాలు జరిగాయి. కాని 1936 జనవరి 8న సుందరయ్యగారి పట్టుదలతోనే మద్రాస్ రాష్ట్ర ట్రేడ్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ ఏర్పడింది. దాని ప్రధాన కార్యదర్శి కామ్రేడ్ సుందరయ్య.

1934 డిసెంబరు 31న ప్రథమ ఆంధ్ర రాష్ట్ర యువజన మహాసభ జరిగింది విశాఖలో. అందులో ఒక కార్యదర్శిగా సుందరయ్య.

1936లో కాంగ్రెస్ సోషలిస్టు పార్టీ సహాయ కార్యదర్శిగా ఎన్నికైనారు.

1936లో అఖిల భారత రైతుసంఘం ఏర్పాడుకు కుడిభుజంగా పనిచేసి అఖిల భారత నాయకులలో ఒకరైనారు.

1934 అక్టోబర్ లో కేంద్ర కమిటీ సమావేశానికి హాజరైనారు. నాటినుండి చివరి శ్వాసవరకు అర్థ శతాబ్దం పాటు అవిచ్ఛిన్నంగా కేంద్ర కమిటీ సభ్యులుగా పని చేశారు.

ప్రజా ఉద్యమాలు, ప్రజా సంఘాల నిర్మాణం, సామాజిక మార్పుకు సాధనంగా కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ నిర్మాణం పార్టీలో సిద్ధాంత, నిర్మాణ పరిశుద్ధతపై పోరాటం- ఇలా భారత విప్లవానికి త్రికరణ శుద్ధిగా అంకితమైన ధన్యజీవి కామ్రేడ్ సుందరయ్య.

ఆయన మనకొక ఆదర్శ పురుషుడు. భారతదేశంలో మరొక సమాజ నిర్మాణానికి-దోపిడి లేని సమాజ నిర్మాణానికి- అంకితమైంది ఆయన ఆదర్శం. అందుకు వారసులమై కృషిచేయడమే ఆ ధన్యజీవికి మనమిచ్చే నివాళి.

[సమాప్తం]

రాజీవ్ గాంధీ జాళి విధానానికి నిరస

సి.ఐ.టి.యు. కేంద్ర కమిటీ ఇచ్చి పిలుపుపై రాజీవ్ గాంధీ నూతన జాళి విధానానికి నిరసనగా మంగళగిరిలో సి. టి.యు. అనుబంధ సంఘాలు, ఏరించేత కార్మిక సంఘం ఆధ్వర్యం 2 మందితో ప్రదర్శన జరిగింది.

"జాళి పరిశ్రమను జాతీయం చేయాలని," "నిరుద్యోగం పెంచే ఆధునికీకరణను త్రిప్పికొట్టండి," "చేనేత కార్మికులకు నూలు, రంగులు, రసాయనాల చేధరలకు అందించాలని", "బట్టలపై అసౌరకాల పన్నులు ఎత్తివేయాలని", "చేనేత కార్మికుల, ప్రతి రైతుల పొట్టలుగా నూతన జాళి విధానాన్ని త్రిప్పికొట్టండి" ప్రదర్శకులు నినదించారు.

ఏరియా చేనేత కార్మిక సంఘం, రై అండ్ ఆయిల్ మిల్స్ వర్కర్స్ యూనియన్ ముతా వర్కర్స్ యూనియన్, క్రిష్ణాకం క్లర్క్స్ వర్కర్స్ యూనియన్, నాగార్జున ఆగ్రో అండ్ స్టీల్ కార్పొరేషన్ వర్కర్స్ యూనియన్ పి డబ్ల్యు.డి. వర్కషాప్ స్టాండ్ అండ్ వర్కర్స్ యూనియన్, రైతుసంఘ తదితర సంఘాలనుండి కార్మికులు, రైతుల పాల్గొన్నారు.

ప్రదర్శన అనంతరం జరిగిన సభలో సి. ఐ. టి. యు. నాయకులు శ్రీ మేక కోటిరెడ్డి. శ్రీ కంచె కామయ్య, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చేనేత కార్మిక సంఘం కన్వీనర్ శ్రీ జె.వి. రామపులు మాట్లాడుతూ కేంద్ర ప్రభుత్వం చట్టం చేయబోతున్న జాళి విధానం 6 కోట్ల మంది పనిచేసే వస్త్ర పరిశ్రమను మరింతగా సంక్షోభంలోకి నెట్టుతుందని, తలనరిబట్టవాడకం తగ్గిపోయిందని, అనేక బట్టల పరిశ్రమలు మూతపడ్తున్నాయని నూతన జాళి విధానం సామాన్య ప్రజాసేకానికి ప్రతిరైతాంగం యొక్క ప్రయోజనానికి విరుద్ధమని ప్రజలను వస్త్ర హీనులను చేస్తుందని విమర్శించారు. ఆధునికీకరణ పేరుతో రిట్రైండ్ మెంట్లు సంఖ్య విపరీతంగా పెరుగుతుందని కార్మికులు నిరుద్యోగులవుతారని విమర్శించారు. చేనేత పరిశ్రమలో మరింతగా సంక్షోభం పెంచి చేనేత కార్మికులను నిరుద్యోగులను చేస్తుందన్నారు.

ప్రభుత్వరంగ పరిశ్రమల మీద

అర్జున్ సేన్ గుప్త కమిటీ సమర్పించిన

నివేదిక అచ్చు అవుతున్నది. (ఇంగ్లీషులో)

కాపీ డెల రు. 8/=లు.

కాపలసిన వారు కేంద్ర సి. ఐ. టి. యు. ఆఫీసుకు వ్రాయవలెను.

ఎం. జి. బ్రదర్స్ కార్మికుల ధర్మా

కర్నూలులో ఈనెల 20వ తేదీ ఉదయం 10 గంటలకు దాదాపు 150 మంది ఎం. జి. బ్రదర్స్ వర్కషాప్ కార్మికులు 6 గంటల సేపు ధర్మా కార్యక్రమం నిర్వహించారు.

ధర్మా జరుపుతున్న కార్మికుల నుద్దేశించి యూనియన్ ఉపాధ్యక్షుడు, సి.ఐ.టి.యు. పట్టణ కార్యదర్శి శ్రీ టి. వడ్రక్ మాట్లాడుతూ కార్మికుల సమస్యలను పరిష్కరించడానికి బదులు మేనేజిమెంట్ వర్కషాప్ లో లాకౌట్ ను ప్రకటించడం పట్ల ప్రభుత్వం ఎలాంటి చర్యలు గైకొనక పోవటాన్ని తీవ్రంగా విమర్శించారు. జిల్లా మంత్రి శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తితో జరిగిన చర్చల్లో కూడా మేనేజిమెంట్ మొండి వైఖరిని ప్రదర్శించిందని మేనేజిమెంటు ఎలాంటి సర్దుబాట్లకు కూడా ప్రయత్నించటాలేదని వివరిస్తూ దాదాపు 300 మంది కార్మికులను బజారుపాలుచేసిన మేనేజిమెంట్ తప్పుడు విధానాలకు వ్యతిరేకంగా పెద్ద ఎత్తున ఆందోళన జరపాల్సివుంటుందని, అందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మేనేజిమెంట్ లదే పూర్తి బాధ్యత వహించాల్సివుంటుందని ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరించారు.

సి. ఐ. టి. యు. పట్టణ అధ్యక్షులు శ్రీ కె. ఎస్. ఆర్. మూర్తి మాట్లాడుతూ ఈ నెల 15 న మేనేజిమెంట్ చర్యలకు పిల్లలను విడిచిపెట్టడం ప్రవర్తించిన ద్వారా కార్మికుల ముందు హక్కులను పరిష్కరించడానికి చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నించాలని, లేనిచో పట్టణ వ్యాపిత కార్మిక సంఘాలలో భవిష్యత్ ఉద్యమాన్ని ఉధృతం చేయనున్నట్లు తెలియజేశారు.

ఈ ధర్మా కార్యక్రమానికి వర్కషాప్ కార్మిక సంఘం కార్యదర్శి శ్రీ బలరాముడు అధ్యక్షతన నాయకత్వం వహించారు. లాకౌట్ ను ఎత్తివేయాలని, క్యాజుయన్ కార్మికులను పనిలోకి తీసుకోవాలని, యుఎఫ్ఐఆర్ గా రూ. 100 లు ఇవ్వాలని, యుఎస్ఎన్ నాయకుల అక్రమ సస్పెన్షన్ లను రద్దు చేయాలని కార్మికులు నివేదించారు.

'దొరవారికి' సత్కారం

ఒరిస్సాలోని దేవగడ్ పట్టణంలో అవినీతిపరుడైన ఒక ప్రభుత్వాధికారిని కొందరు యువకులు మొహానికి తాడు పూసి, 'అవినీతిపరుడు' అంటూ మెడలో బొద్దు వేలాడదీసి ఊరేగించారు. భూ సేకరణ వ్యవహారాల శాఖలో పని చేస్తున్న ఈ అధికారి పేరు గౌరాంగ చంద్రనాయక్. ఆయన లంచం తీసుకుంటుండగా పట్టుకున్న యువకులు ఆయనను మూడు కిలో మీటర్ల పాటు ఘనంగా ఊరేగించారు. ప్రభుత్వం రైతుల వద్ద నుండి భూమిని సేకరించేటప్పుడు రైతులకు ఇవ్వవలసిన నష్టపరిహారంలో ఎకరంలో నూరవంతు నకు ఈ దొరగారు రూ 30 చొప్పున వసూలు చేస్తారట. ఈ దొరగారిని ఇంత ఘనంగా సత్కరించింది తామెనని ఆ యువకులు బాధ్యత ప్రకటించారు.

కామాంధులకు మరణశిక్ష

ఒక మానభంగం, హత్య కేసులో మొత్తం ఏడుగురు ముద్దాయిలు దోషులుగా పేర్కొంటూ, కోయంబత్తూరు అదనపు జిల్లా సెషన్స్ జడ్జి వారందరికీ మరణశిక్ష విధించారు.

ప్రాసిక్యూషన్ కథనం ప్రకారం 20 నుంచి 22 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సులైన ఈ ఏడుగురు నిందుతులు కోయంబత్తూరు పట్టణంలోని తాతాబాద్ ప్రాంతంలో గత మార్చి 10 వ తేదీన 20 సంవత్సరాల ఒక మహిళను సామూహికంగా మానభంగం చేశారని, ఆ తరువాత రైలు పట్టాలపై పడవేసి పరారైనారని, ఆ తర్వాత ఆ మహిళ పైగా ఒకరైలు వెళ్ళడంతో ఆమె మరణించిందని పేర్కొన్నారు.

చ్యాంకు సిబ్బంది సమ్మె

సిబ్బంది సమస్యలపై కుదుర్చుకున్న ఒప్పందాల్ని యాజమాన్యం అమలు జరపడంలో అనుచిత జాప్యాన్ని నిరసిస్తూ మొన్న ఇండియన్ బ్యాంకు ఉద్యోగులు సమ్మె జరిపారు. రాష్ట్రంలోని 179 కార్యాలయాల్లో సు సమ్మె జయప్రదంగా జరిగినట్లు ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ అధ్యక్షుడు శ్రీ పి.వి. కృష్ణారావు తెలిపారు. ఇప్పటికైనా యాజమాన్యం ఉద్యోగుల సమస్యల పరిష్కారానికి పూనుకోవాలని ఆయన డిమాండ్ చేశారు.

బొగ్గు గనుల్లో

కార్మికులపై దాడి

ఆరిండియా కోల్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ కార్యవర్గ సమావేశం నవంబరు 18వ తేదీన కోల్ నోస్కోలో జరిగింది. వివిధ రాష్ట్రాల్లోని గిట్ల కేంద్రాల ప్రతినిధులు యిచ్చిన రిపోర్టును బట్టి వెల్లడైన విషయం - గని కార్యకర్తలపైన విపిధ గకాల దాడులు ప్రాంతీయమైనాయి. 7వ ప్రణాళిక అమలు పేరుతో ఈ దాడులు మరింతగా పెరిగేటట్లు వుంది. సి.ఐ.యల్. కొత్త చైర్మన్ శ్రీ టాండన్ బహిరంగంగానే చెప్పాడు. ఇ.సి.ఎల్. బి.సి.ఎల్. కంపెనీల్లో లక్ష మంది కార్మికులు అవుసరానికి మించి వున్నారని; నష్టంతో నడుస్తున్న గనులను మూసివేస్తామని. ప్రయివేటు కంట్రాక్టర్లకు వాటిని యిచ్చే ఆలోచనలు కూడా సాగుతున్నవి. ఇష్టం వచ్చినట్లు ట్రాన్సుఫర్ చేయటం, చార్జీషీట్లు యివ్వటం, ఒకరోజు నాగాకు 8 రోజుల వేతనం కోతవేయటం జరుగుతున్నవి.

ఈ దాడులన్నింటికీ వ్యతిరేకంగా బలమైన ఐక్యపుద్యమం నిర్మించాలని ఫెడరేషన్ గని కార్మికులకు పిలుపు యిచ్చింది.

సి. ఐ. టి. యు నిధి

విశాఖపట్నం సి.ఐ.టి.యు కొన్నిలు	రూ. 1300-00
టి.టి.డి. ఫారెస్టు వర్కర్స్ యూనియన్	300-00
ఖమ్మం పట్టణ హమాత్ యూనియన్	2000-00
డి.సి.యం. అండ్ ఎ.ఫి.యస్. సి.యం.యఫ్. హమాల్ వర్కర్స్ యూనియన్	250-00
నల్లగొండ జిల్లా సి.ఐ.టి.యు. కమిటీ	2000-00
గుంటూరు జిల్లా నుండి సి.ఐ.టి.యు. కార్మికులు	500-00

సమ్మె పిలుపు

బి.హెచ్.యి.ఎల్ లోని 70 వేలమంది కార్మికులు అవరిష్కృత సమన్యలు పరిష్కారంగాక, పలుధపాలు జాయింట్ కమిటీలో ప్రస్తావించినప్పటికీ ప్రయోజనం లేక తీవ్ర అసంతృప్తితో ఉన్నారు.

యల్.టి.సిని డబ్బు రూపంగా చెల్లించుటను గురించి పలుసార్లు పరిశీలించినప్పటికీ భార్య, భర్త, యిద్దరు పిల్లలకు 75 శాతం మించియివ్వమని మేనేజిమెంటు నిరాకరించుచున్నది. సి.యచ్.యచ్.పి. హరద్వార్, ఝాన్సీ, బెంగళూరు ఇ.పి.డి. తాలూకా కార్మికులకు 8.33 శాతం కంటే బోనస్ ఇచ్చేది లేదని మేనేజిమెంటు నిరాకరించడంగాడా అసంతృప్తికి కారణమైంది. ఈ విషయం జాయింట్ కమిటీలో యేపీతేలలేదు. ఇటీవల రు.1600 ల నుండి 2500 రూ॥లకు బోనస్ చెల్లింపు సీలింగ్ పరిమితి ఆర్డినెన్సువల్ల గూడా అనేకమంది కార్మికులకు న్యాయమైన బోనస్ రావటం లేదు.

ప్రమోషన్ పాలసీలను సవరించుట, పెన్షన్ స్కీం పూర్తిచేయుట, ఆపాయం, తదితరములైన అలవెన్సులు, కాంట్రాక్టు కార్మికుల సమన్యలు మొదలైనవి కార్మికుల మనస్సులలో ఆందోళన కలిగించుచున్నవి.

ప్రేడ్ యూనియన్లను సంప్రదించకుండా జాయింట్ కమిటీనిగూడా సక్కుకు పెట్టి మేనేజిమెంటు ఏకపక్షంగా టెంకాట్ యూనిఫారాలు, ట్రాన్స్ పర్ పాలసీలకు సంబంధించి సర్క్యులర్లు జారీచేయుట జరిగింది.

ఇలాంటిస్థితిలో బి. హెచ్. యి. ఎల్ కార్మికసంఘాల జాయింట్ యాక్షన్ కమిటీ దిగువ కోర్కెలకై పోరాటంచేయాలని పిలుపుయిచ్చింది. ప్రేడ్ యూనియన్లు ఐక్యంగా కోరిన విధంగా యల్.టి.సి.ని క్యాష్ గా చెల్లించుట జాప్యం లేకుండా ప్రమోషన్ పాలసీమార్పు, పెన్షన్ స్కీం రూపొందించుట, మేనేజిమెంటు ఏకపక్షంగా నిర్ణయించినట్లుగాకుండా, అవరి

ష్కృత సమన్యలన్నీ పరిష్కరించుట మొదలైనవి కోర్కెలు.

జాయింట్ ఆక్షన్ కమిటీ దిగువ విధంగా కార్యక్రమం రూపొందించింది.

నవంబరు 21న నిరసన ప్రదర్శనలు, నభలు మేనేజిమెంటు కార్మిక వ్యతిరేక విధానాలకు నిరసనగా.

డిశంబరు 6న బి. హెచ్. యి. ఎల్ తాలూకా అన్ని ప్లాంటులు, ఆఫీసులకు సమ్మె నోటీసులు యిచ్చుట.

డిశంబరు 21 న బి.హెచ్.యి.ఎల్ సంస్థలన్నిటా ఒకరోజు ఆఖిల భారత సమ్మె నిర్వహించటం.

నెల జీతాలకు యచ్.సి.ఐ.

ముతా కార్మికుల వినతి

యచ్. సి. ఐ. డబ్బ్యు. సి; ఎన్.డబ్బ్యు.సి. కార్పొరేషన్లగా పనిచేస్తున్న ముతా కార్మికులకు నెలవారి జీతాలు యివ్వాలని కాకినాడ ఏరియా యచ్. సి. ఐ. ముతా వర్కర్స్ యూనియన్ (సి.ఐ.టి.యు.) యచ్.సి.ఐ. మేనేజరుకు సమర్పించిన మెమోరాండంలో కోరింది. బోనస్, ప్రావిడెంటుఫండ్, గ్రాట్యుటీ, నష్టపరిహారచట్టం, పాత్రామిక వివాదాల చట్టాలను వర్తింపజేయాలని కూడా కోరాయి. యచ్.సి.ఐ. వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ రాష్ట్ర వ్యాపితంగా యిచ్చిన పిలుపు మేరకు యూనియన్ స్థానిక అధ్యక్షుడు శ్రీ గవిరెడ్డి సన్యాసిరెడ్డి, కార్యదర్శి శ్రీ అప్పారావు, సంయుక్త కార్యదర్శి శ్రీ పడాల నాగేశ్వరావులు మెమోరాండాన్ని సమర్పించారు.

50 కె జి.లకు మించిన బరువు మోయరాదని 1967లో అంతర్జాతీయ లేబరు ఆర్గనైజేషన్ (ఐఎల్.ఓ) చేసిన సూచన మేరకు ఫుడ్ కార్పొరేషన్, సివిల్ సప్లయ్ వారు రైసుమిల్లులనుండి తీసుకొనే బియ్యం బస్తా 50 కె జి లకు మించకుండావుండేలా చర్యలు తీసుకోవాలని, తక్షణం అమలు జరపాలని అదులో కోరారు. ప్రభుత్వ గిడ్డంగులలో లేబరు కాంట్రాక్టు పద్ధతిని రద్దుచేయాలని, కార్మికులు సదువుతున్న లేబరు కాంట్రాక్టు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు టెండర్లు నామినేట్ చేయాలని, ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహాయం అందించాలని కూడా అందులో కోరారు.

రాష్ట్ర CITU పిలుపుమేరకు భోపాల్ విషవాయు దుర్ఘటనలో మరణించిన, శారీరక నష్టానికి గురైన వారందరికీ వెంటనే నష్టపరిహారం చెల్లించాలని యూనియన్ కార్పొరేషన్స్ ఫాక్టరీ ఆస్తులను కేంద్ర ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలని, బహుళ జాతీయ సంస్థలలో లాలోచివడున్న కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానాల్ని విమర్శిస్తూ కర్నూలు లో డిసెంబర్ 3వ తేదీన రాయల సీమ పేపర్ మిల్స్ కార్మికుల నిరసన నభ జరిగింది. 500 మంది కార్మికులు హాజరైన ఈ నభలో శ్రీ M.A. గఫూర్, శ్రీ రాజేశ్వరరెడ్డి, శ్రీ బసవయ్యగార్లు ఉపన్యసించారు. విజయవాడలో గూడా సి.ఐ.టి.యు. సి.పి.యంల ఆధ్వర్యంగా భోపాల్ డే జరుపబడింది. బహుళ జాతి అమెరికన్ కంపెనీ యూనియన్ కార్పొరేషన్ వల్ల భోపాల్ లో జరిగిన మారణ కాండను వక్రలు ఖండించారు.

పుత్తూరు కార్మికుల

నిరసన ప్రదర్శన

భారత ప్రభుత్వ నూతన జాతి విధానానికి నిరసనగా సి.ఐ.టి.యు. పిలుపు మేరకు చిత్తూరు జిల్లా పుత్తూరులోని నేత కార్మికులు, స్పిన్నింగ్ మిల్లు కార్మికులు ఈ నెల 1వ తేదీన ప్రదర్శన జరిపారు. వర్షంకురుస్తున్నా ప్రదర్శన కొనసాగించి మండలాధికారికి మెమోరాండం సమర్పించారు.

అసంతరం మార్క్సిస్టుపార్టీ తాలూకా కార్యదర్శి శ్రీ గోపాల్ రెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన సమావేశంలో కార్మిక నాయకులు శ్రీయుతులు కందల కృష్ణయ్య, జి. మీరయ్య, మురగారెడ్డి, కృష్ణారెడ్డి ప్రభృతులు ప్రసంగించారు.

అమ్మకానికి సిద్దం

కార్మిక రంగంలో

ప్రసన్న సిద్ధాంతాలు

వెల ఒక రూపాయి

డబ్బు పంపి తెప్పించుకొండి

ప్రచురణ సగర సి.ఐ.టి.యు. కొన్నిలు

హైదరాబాద్ - 500 020

ముతా వర్కర్స్ నిరసన సభలు

ప్రభుత్వ గిడ్డంగుల ఆంధ్రప్రదేశ్ హామాలీ ముతా వర్కర్స్ ఫెడరేషన్ వారి జనరల్ కౌన్సిల్ నిర్ణయానుసారం రాష్ట్ర వ్యాపిత ఆందోళనలో భాగంగా గత నెల 29, 30 తేదీలలో సంఘ అధ్యక్షులు శ్రీ పి. రామచంద్రం అధ్యక్షతన ఖమ్మంలో నిరసన సభలు జరిగాయి.

సమావేశాన్ని ఖమ్మం జిల్లా సి. ఐ. టి. యు. అధ్యక్షులు, ఎం. ఎల్. ఏ. శ్రీ మంచికంటి రాంకిషన్ రావు ప్రారంభిస్తూ కార్మికులు ఐక్యపోరాటాల ద్వారానే తమ సమస్యలు పరిష్కరించుకోవాలని ఉద్బోధించారు. ప్రభుత్వం కావాలనే కాంట్రాక్టు లేబరు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టి హామాలీ కార్మికులకు న్యాయంగా చెందవలసిన బోనస్, గ్రాట్యూటీ, పి. ఎఫ్. మొదలైన చట్టాలను అమలు పరచటం లేదని ఆయన విమర్శించారు. కార్మికుల న్యాయమైన పోరాటాలకు తమ మద్దతు ఎప్పుడూ వుంటుందని ప్రకటించారు.

ఇంకా సభలో సి. ఐ. టి. యు. కార్యదర్శి శ్రీ మాటూరి రామచంద్రరావు, పట్టణ కార్మిక నాయకులు శ్రీయుతులు జోగయ్య, చిర్రా అప్పారావు, ఆర్. గోపాలరెడ్డి, మల్లయ్య, మొనక్క జగన్నాథం, గుండా కోటేశ్వరరావు, ప్రకాష్, పి. శ్రీను తదితరులు ప్రసంగించారు.

1967 లో ఒకరు 50 కిలోల బరువు కంటే ఎక్కువ మోయరాదని చేసిన నిర్ణయాన్ని అమలుజరపాలని, కాంట్రాక్టు పద్ధతి రద్దుచేస్తూ కార్మికులకు నెలవేతనం నిర్ణయించాలని, కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు చెందగల నామినేట్ చేస్తూ సెక్యూరిటీ డిపాజిటు లేకుండా చేయాలని మొదలైన డిమాండ్లు చేశారు.

పారిశ్రామిక కార్మికులకు వినిమయ ధరల సూచీ

కేంద్రసీరీస్ : (1960 - 100 పాయింట్ల ప్రాతిపదికపై)

1985	ఆగస్టు	సెప్టెంబరు
అలిండియా	618	619
గూడూరు	546	548
గుంటూరు	653	649
హైదరాబాద్	610	605

రాష్ట్ర సీరీస్ : (1971 - 100 పాయింట్ల ప్రాతిపదికపై)

1985	అక్టోబరు
విశాఖపట్నం	324
రాజమండ్రి	313
ఆదోని	285
వరంగల్	296
ఎన్. ఎస్. బి. కాంప్లెక్స్	318
ఎం. ఆర్. పి. కాంప్లెక్స్	304

హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్మికుల ప్రదర్శన, ధర్నా

ఆంధ్రప్రదేశ్ మున్సిపల్ అండ్ పంచాయితీరాజ్ ఎంప్లాయిస్ ఫెడరేషన్ (సి.ఐ. టి.యు) పిలుపుపై డిశంబరు 11న రాష్ట్రంలో పలుచోట్ల ప్రదర్శనలు జరిగాయి. హైదరాబాద్ లో యం.సి.హెచ్. ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ నాయకత్వాన ధర్నా, ప్రదర్శన జరిగింది. ఈ కార్యక్రమానికి యూనియన్ నాయకులు శ్రీ అలీ అక్తర్, శ్రీమతి శివమ్మ, శ్రీ అబ్బాస్, శ్రీ యల్. సత్యయ్య వగైరా నాయకత్వం వహించారు. హైదరాబాద్ కార్పొరేషన్ స్పెషల్ ఆఫీసరు శ్రీ అర్జునరావును కలిసి ప్రతినిధివర్గం మెమోరాండం యిచ్చింది. సి.ఐ.టి.యు. రాష్ట్ర కార్యదర్శి శ్రీ కొండగుంట వెంకటేశ్వర్లు, నగర నాయకులు శ్రీ ఎ. భుజంగరావు, యం.సి.హెచ్. యూనియన్ నాయకులు శ్రీ అలీ అక్తర్, శ్రీమతి శివమ్మ, హైవేస్, వర్కు ఛార్జిడ్ నాయకులు శ్రీ యల్. సత్యయ్య, శ్రీ ఇ. గోపయ్య, శ్రీ మహమ్మదాలీ, తదితరులున్నారు. ఎన్. యం.ఆర్. కార్మికులందరినీ రెగ్యులరైజ్

చేయాలని, జనాభా విస్తీర్ణం పెరుగుదలను బట్టి కార్మికుల సంఖ్య పెంచాలని, ఖాళిలు పూర్తి చేయాలని, ప్రమోషన్స్ ఇవ్వాలని, జి. వోలు అమలుపర్చాలని, వగైరా కోర్కెలుకోరాదు. తర్వాత ప్రదర్శకుల నుద్దేశించి నాయకులు కోర్కెల పై మాట్లాడారు.

తూ. గో. జిల్లా లారీ వర్కర్స్ యూనియన్ ఏర్పాటు

తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాకినాడలో క్వారీ లారీ వర్కర్స్ 200 మంది ఇటీవల శ్రీ యాళ్ళ ధనరాజు అధ్యక్షతన సమావేశమై జిల్లా క్వారీ లారీ వర్కర్స్ యూనియన్ ఏర్పాటుచేసుకున్నారు. సి.ఐ.టి.యు. నాయకులు శ్రీయుతులు ఇమ్మని నారాయణరావు, దదాల సుబ్బారావు, చింతవల్లి అప్పారావు, గొల్లి అప్పారావు, అల్లూరి సురేంద్ర మున్నగువారు సమావేశంలో పాల్గొని తమ సందేశాలిచ్చారు. శ్రీ దదాల సుబ్బారావు గౌరవాధ్యక్షులుగా, శ్రీ ఇమ్మని నారాయణరావు అధ్యక్షులుగా, శ్రీ మునసా కృష్ణ ఉపాధ్యక్షుడిగా, శ్రీబత్తిన కృష్ణారావు కార్యదర్శిగా ఎన్నికైనారు.

సవతా ప్రెస్ హైదరాబాద్ లో ముద్రింపబడి, సి. ఐ. టి. యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ పక్షాన
నందూరి ప్రసాదరావుచే హైదరాబాద్ నుండి ప్రకటింపబడినది.

ఎడిటర్ : నందూరి ప్రసాదరావు

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	R/V01A194
పుస్తకం పేరు	కౌట్యాయ మంత్రము
తారీఖు	24/08/23
మొదలు అట్టు	NO
వెనుక అట్టు	NO
మొత్తం పేజీలు	24
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
భాష పేజీలు	NO
లేఖ పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Nandani
పేజీలు విడదీసినది	Nandani
స్కాన్ చేసినది	A Mounika
పరీక్ష చేసినది	MANASA
పేజీలు పరిశీలనైనది	
లైబ్రరీలో చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడినది	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	good